

SUOMENMAAN VIRALLINEN TILASTO.

XVIII.

TEOLLISUUS-TILASTOA.

15.

VUODELTA 1898.

Jälkimmäinen osa.

Tehtaita ja Käsityölaitoksia.

HELSINKI,

SUOMAL. KIRJALLIS. SEURAN KIRJAPAINON OSAKEYHTIÖ,

1901.

Vuoden 1897 „Teollisuustilaston“ jälkimäisen osan johdatuksessa löytyy jo tietoja tältä vuodelta ja osottavat ne jatkuvaa edistymistä teollisuuden kaikilla eri aloilla. Kun kuitenkin siinä tehdyn yhteenasettelun tiedonannot käsittävät myöskin metalliteollisuuden, josta erityinen tilasto laaditaan ja julkaistaan, ansainnee tässä tulla esiintuoduksi muutamia tauluja, jotka koskevat ainoastaan sitä osaa maamme teollisuutta, joka sanotussa Teollisuustilaston osassa on huomioonotettu.

Allaolevasta taulusta, joka sisältää työpaikkain ja työntekijäin lukumäärän sekä tuotannon bruttoarvon sitte vuoden 1890, näkyy että työntekijäin lukumäärä vv. 1897 ja 1898 on lisääntynyt 9,7 % ja 13,8 %, kun sitävastoin työpaikkain lukumäärä on noussut vaan 1,8 %, ja 2,7 %. Että sekä työntekijäin lukumäärä että kutakin eri työpaikkaa kohti tuleva tuotantoarvon keskimäärä puheenaolevina vuosina on noussut, osottaa että työtä tehdasteollisuudessa on tehty voimapontoisemmin sekä enemmän koneilla ja koneellisella voimalla kuin ennen.

Vuonna.	Työpaikkain lukum.	Lisäys tahi vähenn. %:ssa edell. vuoden lukumäär.	Työntekijäin lukum.	Lisäys tahi vähenn. %:ssa edell. vuoden lukumäär.	Tuotannon bruttoarvo <i>Smk</i>	Lisäys tahi vähenn. %:ssa edell. vuoden lukumäär.
1890	5,261	—	48,202	—	136,825,496	—
1891	5,478	4,1	49,467	2,6	143,522,466	4,9
1892	5,623	2,6	47,250	—4,5	139,388,324	—3,0
1893	5,580	—0,8	46,085	—2,5	136,973,967	—1,7
1894	5,825	4,4	47,783	3,7	147,083,806	7,4
1895	6,012	3,2	53,185	11,3	162,499,857	10,5
1896	6,054	0,7	59,182	11,3	187,457,902	15,4
1897	6,165	1,8	64,927	9,7	214,298,440	14,3
1898	6,331	2,7	73,857	13,8	239,028,315	11,5

Tämä 1898 v:n lisäys, nousten 11,5 %:iin 1897 v:n tuotannosta, jakaantuu kaupungeille ja maaseudulle näiden valmistusarvon suhteen lähinnä edellisenä vuonna siten, että kaupunkien valmistusarvon lisäys tekee 11,9 % ja maaseudun 11 %. Sitävastoin tekee työntekijäin lukumäärän lisääntyminen kaupungeille 11 %, mutta maaseudulle 16,7 %, kun taas uusien työpaikkain lisääntymisen suhde näyttää vielä

suurempaa eroavaisuutta, nimitt. ainoastaan 0,8 % kaupungeille ja 4,5 % maaseudulle. Viimeksi esiintuoduista prosenttimääristä saattaa taas tulla siihen johtopäätökseen, että kun valmistusarvon nouseminen kaupunkien teollisuuslaitoksissa pääasiallisesti on saatu aikaan ennestään löytyvien tehtaiden suurennuksilla, on maaseudun teollisuuksien valmistusarvon kasvaminen tuntuvassa määrin aiheutunut uusista, vuoden kuluessa lisäksi tulleista työpaikoista.

Eri läänejä kohden on tämä kohoominen seuraava:

Lääni.	Tuotannon bruttoarvo v. 1897.	Tuotannon bruttoarvo v. 1898.	Lisäys edell. vuoden arvosta.	Lisäys %:ssa edell. v:n arvosta.
Uudenmaan	46,427,614	51,757,130	5,329,516	11,5
Turun ja Porin	36,961,551	42,116,703	5,155,152	13,9
Hämeen	44,714,174	47,809,947	3,095,773	7,0
Wiipurin	38,791,012	43,006,788	4,215,776	10,9
Mikkelin	4,287,120	5,468,215	1,181,095	27,5
Kuopion	8,126,326	9,237,541	1,111,215	13,7
Waasan	21,659,093	25,145,186	3,486,093	16,1
Oulun	13,331,550	14,486,805	1,155,255	8,6
Summa	214,298,440	239,028,315	24,729,875	11,5

Suurimman suhteellisen kohoomisen, eli 27,5 %, on yllätehdyn maan eri läänien tuotantoarvon yhteenasettelun mukaan saavuttanut Mikkelin lääni, jolla muuten, mitä teollisuusustyöpaikkojen lukuun ja kokoon tulee, on viimeinen sija. Pääasiallisimmin lisän, nimitt. 46 % ja 20 %, tähän valmistuksen lisääntymiseen ovat tuottaneet Mikkelin ja Heinolan kihlakunnat, joissa varsinkin puutavarateollisuus osottaa melkoista kehittymistä ja joissa sillä on huomattava asema.

Mikkelin läänin jälkeen tulee Waasan lääni lähes 3,5 miljoonan eli 16,1 % valmistusarvon lisääntymisellä verraten v:n 1897 tuotantoon samassa läänissä, ja jakaantuu tämä kohoominen pääasiallisimmin kaupungeille Waasalle 24,6 % ja Pietarsaarelle 16,5 % sekä Laukaan ja Kuortaneen kihlakunnille 14 % ja 25,7 %. Läänin tuotantoarvoa ja sen edellisen vuoden suhteen kohoomista osottavassa arvo-asteikossa on sitävastoin Waasan läänillä vaan 4:s paikka, Uudenmaan läänin yhä edelleenkin näissä suhteissa ollessa etumaisena.

Jos tarkastamme lisäyksen jakaantumista maan kaupungeille ja kihlakunnille, huomaamme että Helsingillä tässäkin on tärkein sija. Sen v:n 1897 valmistusarvo, 32,007,784 mkaa, nousee v. 1898 35,802,441 mkaan, tehden 3,794,657 mkan lisäyksen, eli 15,3 % koko maan tuotantoarvon lisääntymisestä. Sen jälkeen tulee Turku 3,290,644 mkalla eli 13,3 %:lla, Tampere 2,062,925 mkalla eli 8,3 %:lla, Pori 1,012,442 mkalla eli 4,1 %:lla, j. n. e. — 7:ssä maan 37 kaupungista on valmistusarvo vähentynyt, kun taas kaikissa 4:ssä kauppalassa se on noussut.

Kihlakunnista on Jäskellä, mitä tulee lisäyksen suuruuteen, ensimmäinen sija 1,650,983 mkan eli 6,7 % suuruisella tuotantoarvon lisäyksellä. Sitte tulee Kuortaneen kihlakunta 895,881 mkalla eli 3,6 %:lla, j. n. e. 42:ssa maan 51:stä kihlakunnasta on tuotantoarvo kohonnut; näistä on 8:lla enemmän kuin puolen miljoonan lisäys.

Eri teollisuusryhmien suhteet v. 1898 näyttää allaoleva taulu, verrattuna vastaaviin lähinnä edellisenä vuonna.

Teollisuusryhmä.	Työntekijäin lukumäärä.			Tuotannon bruttoarvo Smk.		
	1897.	1898.	Lisäys %	1897.	1898.	Lisäys %
IV. Kiviteollisuus	6,732	7,701	14,4	10,333,713	11,805,600	14,2
V. Kemiallinen teollisuus . .	1,976	2,234	11,6	6,545,857	7,643,943	16,8
VI. Nahkateollisuus	3,182	3,431	7,8	14,112,392	15,974,617	13,2
VII. Kutomateollisuus	8,945	9,677	8,2	31,296,940	33,147,415	5,9
VIII. Paperiteollisuus	5,236	6,254	19,4	19,855,593	22,230,147	12,0
IX. Puutyöteollisuus	18,925	22,522	19,0	65,774,263	71,216,455	8,8
X. Rakennusteollisuus	4,016	4,701	17,1	8,263,848	8,469,915	2,5
XI. Ravinto- ja nautintoaine- teollisuus	9,480	10,099	6,5	45,529,584	54,016,941	18,7
XII. Vaatetusteollisuus	4,530	5,190	14,6	8,049,817	9,464,012	17,6
XIII. Kuvaava teollisuus	1,905	2,048	7,5	4,536,433	5,059,270	11,5
Summa	64,927	73,857	13,8	214,298,440	239,028,315	11,5
I—III. Metalliteollisuus	14,990	17,198	14,7	37,211,400	44,642,832	20,0
Summa	79,917	91,055	13,9	251,509,840	283,671,147	12,8

Taulu osottaa että kaikki teollisuuden haarat ovat kehittyneet ja näyttävät v. 1898 kohoomista sekä valmistukseen että työntekijäin lukumäärään nähden.

Muutoksista eri teollisuusryhmissä sietänee seuraava vielä tulla huomautetuksi.

IV ryhmä. Kiviteollisuus.

Kivenhakkuulaitokset nousivat 28:aan (26) *) 548 (470) työntekijällä sekä 994,807 (945,311) mkan suuruisella valmistusarvolla. Kun siten työpaikkain lukumäärä on lisääntynyt 8 %:lla, on työntekijäin lukumäärä enentynyt 16,6 %:lla, mutta tuotantoarvo vaan 5,2 %:lla. — Niinkuin edellisinäkin vuosina, ei nämä tiedot sisällä kivenlouhimisia louhoksissa maaseudulla, joista usea toimittaa jotenkin suurehkoja töitä.

29:ssä (31) *Kalkkipolttimossa* oli työssä 370 (273) työntekijää ja nousi valmistusarvo 621,736 (597,555) mkaan. Vaikka työpaikat ovat vähentyneet 6,6 %:lla, on kumminkin valmistusarvo noussut 4 % ja työntekijäin lukumäärä niin paljon kuin 35,8 %:lla. Muutokset tulevat pääasiallisesti kalkkipolttimeiden osalle Wiipurin läänissä, jossa v. 1897 löytyvät 6 työpaikkaa ovat vähentyneet 3:een, kun siitä huolimatta työntekijäin lukumäärä on noussut 31:stä 104:ään.

Tästä suuresta tämän teollisuuslajin toiminnan lisääntymisestä tulee kunnia Wiipurin läänissä sijaitsevalle Ruskealan marmorilouhokselle, jonka tähdekivet osaksi on maasta viety raakoina, osaksi poltettu kalkiksi.

*) Sulkujen välissä olevat numerot ilmoittavat vastaavia lukuarvoja v. 1897.

Tiilitehtaiden sekä lukumäärä että toiminta on yhä edelleen tuntuvasa määrin enentynyt. Näitä oli 156 (115), osottaen 35,6 % lisääntymistä, työntekijäin nousussa 3,807 (3,158) ja valmistusarvon 3,423,699 (2,641,060) mkaan, osottaen 20,5 % ja 29,6 % lisäystä. Valmistettujen tiilien lukumäärä oli 67,087,054 (56,222,000) kpl., tehden 19,3 % lisäyksen.

Kaakeli-, fajanssi- ja porsiinitehtaita on yhtä monta 11 (11) työpaikkaa kuin lähinnä edellisenä vuonna, mutta osottavat nämä kuitenkin lisääntymistä niinhyvin työntekijäin lukumäärässä 888 (788), kuin valmistusarvossa, 2,194,150 (1,788,270) mkaa, siis 12,7 % ja 22,7 %.

Sementin valmistamistehdas puuttuu vieläkin maassa, 6:en (3) *Sementtivalimon* ja 1:n (2) *Muuraussavitehtaan* kumminkin valmistuessa rakennusteollisuudessa ja teknillisissä töissä tarvittavia sementti- ja muurausaineita.

Lasitehtaiden lukumäärä on niinikään sama, 16, kuin ennen, ja valmistivat nämä melkein saman määrän, 4,025,284 (4,048,116) mkan, arvosta kuin ennenkin, kuitenkin vähäisellä alentumisella, 0,5 %, työntekijäin lukumäärän, 1,825 (1,868), allessa 2,4 %:lla.

V ryhmä. *Kemiallinen teollisuus.*

Tässä teollisuusryhmässä ei ole mainitsemista ansaitsevia muutoksia tapahtunut *Sulfaatti-, väri- ja kimröökkitehtaissa*, eikä myöskään *Värjäyslaitosten* toiminnassa.

Kynttilä- ja saippuatehtaat ovat lisääntyneet 7:stä 8:aan, kun samalla niiden valmistusarvo on noussut 1,298,083 (1,024,583) mkaan eli 26,7 %:lla sekä työntekijälukumäärä 66:een (48) eli 37,5 %:lla.

Tulitikkutehtaat olivat luvultaan 12, yhtä monta kuin lähinnä edellisenä vuonna, ja antoivat tointa 556 (561) työntekijälle, osottaen 1 %:in alenemista, kun sitävastoin valmistukset nousivat 838,483 (735,667) mkaan, tehden 14 % lisäyksen.

Raa'an asfaltin valmistamista varten katto- ja vuorauspahviksi, asfalttilakaksi, asfalttioimiseksi y. m. löytyi 6 (4) *Asfalttitehdasta* 1,682,320 (1,234,760) mkan valmistusarvolla, joissa tehtaissa työskenteli 189 (148) työntekijää, osottaen 36,2 % ja 27,3 % lisäystä.

Luvijauhotehtaiden lukumäärä on vähentynyt 16, entisestä 17, ja niiden valmistusarvo 248,965 (294,933) mkaan eli 18,5 %:lla, niissä työskentelevien työntekijäin kuitenkin lisääntyessä 104:ään (96), eli 8,3 %:lla.

VI ryhmä. *Nahkateollisuus.*

Nahkatehtaat ovat lisääntyneet 2:lla, joten niitä nyt oli 11 (9) 528 (550) työntekijällä, ja oli niiden valmistusarvo 5,446,035 (4,560,622) mkaa. Nämä tehtaat ovat lisääntyneet lukunsa puolesta sekä niiden valmistusarvo noussut kokonaista 19,4 %, kun taas niiden työntekijät ovat vähentyneet 4,1 %.

Nahkuriverstaita oli 739 (699), 8,680,532 (7,957,054) mkan valmistusarvolla ja 2,063 (1,917) työntekijällä. 5,7 %, 9,1 % ja 2,4 % nouseminen on siis tässäkin huomattavana.

Satulasepäntehtaat ovat samat 2 kuin ennenkin 905,400 (831,700) mkan valmistuksella ja antaen tointa 335 (266) työntekijälle. *Satulasepänerstait* ovat vähentyneet 75:een (79), sekä valmistuksien että käytetyn työntekijälukumäärän kumminkin osottaessa jotakuinkin muuttumattomia arvomääriä, eli 408,308 (390,601) mkaa ja 200 (204) kpl.

VII ryhmä. *Kutomateollisuus.*

Jatkuva kohoominen on huomattavissa tässäkin teollisuudessa, tuotanto kun on noussut 1,850,475 mkalla ja valmistukset sen eri lajeissa nousevat 33,147,415 (31,296,940) mkan arvoon. Tämä valmistus tekee 11,7 % maan koko tuotannosta (siihen luettuna rautateollisuus) ja työskenteli siinä 10,6 % kaikissa tehtaissa ja käsityölaitoksissa (rautateollisuus siihen luettuna) käytetyistä työntekijöistä. Koska kutomateollisuuden valmistusarvo v. 1897 teki 12,4 % koko teollisuustuotannosta, huomaamme että koko kotimainen teollisuutemme v. 1898 on kasvanut melkein samassa suhteessa kuin tämä teollisuushaara.

Eri alaosastoille muodostuvat suhteet seuraavasti:

Tärkein sija on *Pumpuliteollisuuslaitoksilla*, joilla vielä tänäkin vuonna entisellä lukumäärällä, 4 kpl., on 20,410,623 (19,825,445) mkan valmistusarvo ja hankkivat työtä 5,727 (5,362) työntekijälle.

21:ssä (18) *Villateollisuuslaitoksessa* 1,658 (1,515) työntekijällä valmistettiin villakudoksia, huopia, lankaa y. m. 7,238,494 (6,971,222) mkan arvosta.

Maan ainoalla *Pellavateollisuuslaitoksella* on nytkin ollut sama valmistusmäärä kuin edellisenä vuonna, nousten 3,200,000 mkan arvoon.

Trikootavaratehtaat ovat vähentyneet 4:ään (5), valmistusarvon, 1,966,934 (1,132,432) mkan, siitä huolimatta kuitenkin nousten kokonaista 73,7 %. — Niissä työskentelevien työntekijäin lukumäärä nousi 485 (365), osottaen 32,9 % lisäystä.

VIII ryhmä. *Paperiteollisuus.*

Tähän ryhmään kuuluvien teollisuuslaitoksien joukossa löytyi 25 (21) *Puuhiomoa*, joissa työntekijälukumäärä oli 1,959 (1,688) ja valmistusarvo 5,716,879 (5,883,449) mkaa, jotka numerot osottavat että, laitoksien lukumäärän noustessa 4:llä ja työntekijäin 271:llä, vastaten 19 % ja 16 %, valmistusarvo kumminkin on alentunut 2,8 %:lla. — Tähän luonnottomaan suhteeseen erittäin tässä teollisuuden haarrassa, jossa hyväksikäytetyllä vesivoimalla on niin suuri merkitys, on syy laskettava esilläolevana vuonna suurimmissa vesistöissämme vallinneelle veden korkeusasteelle, jommoista ei miesmuistiin ole nähty, joka suuren osan vuotta esti mootorien täysvoimaista käyttämistä.

Selluloosatehtaita oli 8 (7), 676 (372) työntekijällä ja 3,066,190 (2,462,688) mkan valmistusarvolla, osottaen 14,3 %, 81,7 % ja 24,5 % lisääntymistä.

Paperitehtaita löytyi 14 (12), 2,828 (2,473) työntekijällä ja tuotannolla, jonka arvo nousi 14,095,113 (12,227,267) mkaan. Lisääntyminen tässä paperiteollisuuden haarrassa teki siis 16,7 %, 14,3 % ja 15,3 %.

Tapetinvalmistusta on harjoittanut sama määrä (4) tapettitehtaita kuin edellisenäkin vuonna 88 (84) työntekijän suuruisella työvoimalla ja on saavutettu 632,000 (635,000) mkan valmistusarvo.

IX ryhmä. *Puuteollisuus y. m.*

Sahaliikkeessä on v. 1898 yhä edelleen toiminta lisääntynyt sekä sahalaiteksien lukumäärään että niiden tuotantoarvoon nähden.

Sahalaitoksia oli tänä vuonna 302 (297) höyrysahaa ja 248 (233) vesisahaa eli yhteenlaskettuna 550 (530) sahaa 19,013 (15,838) henkilön suuruisella työväestöllä sekä tuotantoarvo tehden 63,188,988 (58,503,144) mkaa, vastaten 3,8 %, 20 % ja 8 % lisäystä. Valmistusmäärä nousi 2,348,604 (2,298,449) m³ sahattuja puutavaroita, johon oli mennyt 22,028,551 (20,452,863) kpl. tukkia, mikä tekee keskimäärin 43,8 (42) tukkia joka puutavarastanderttia kohti. Tänä vuonna valmistetut puutavarat

nousevat yli vastaavaa määrää v. 1897 ainoastaan 2,2 %:lla, jonkatähden paljon korkeammassa määrässä (8 %) noussut valmistusarvo riippuu niistä kohonneista hinnoista, joita ulkomailla samana vuonna maksettiin puutavaroista.

Maamme puutavarojen kehittyneempää jalostamista harjoitettiin 18 (13) *Puusepäntehtaassa* ja 195 (202) *Puusepänerverstaassa*. Näissä käytettiin 973 (737) ja 929 (940) työntekijää, niiden valmistusarvon noustessa 3,183,983 (2,788,005) ja 1,098,463 (1,064,969) mkaan. — Näiden teollisuuksien valmistusten lisäys teki siis 14,2 % ja 3,1 %.

Lankarullain valmistusta harjoitettiin 5:ssä (4) tehtaassa 949 (704) työntekijällä ja nousi valmistusarvo 1,886,923 (1,614,479) mkaan, joka tekee 34,8 % lisäyksen työntekijäin lukumäärässä ja 16,8 % kohoomisen valmistusarvossa.

X ryhmä. *Rakennusteollisuus.*

Viittaamalla siihen mitä tästä teollisuusryhmästä on lausuttu v:n 1897 teollisuustilastossa, saattaa sanoa että sekä koko ryhmä että sen erityiset haarat tänä vuonna osottavat miltei samaa toimintamäärää kuin v. 1897. Kun kaikkien tähän teollisuuden haaraan kuuluvien valmistusten ja töiden arvo nousi 8,469,915 (8,263,848) mkaan, osottaen 2,5 %:in lisäystä, jakautuu tämä vähäpätöinen kasvaminen jotenkin tasan tämän toiminnan piiriin kuuluville eri ammateille.

XI ryhmä. *Ravinto- ja nautintoaineteollisuus.*

Kauppajauhomylljien toiminta osottaa huomiota-ansaitsevaa vilkkautta tuotantoon katsoen. Luvultaan 14 (15), 225 (128) henkilön työväestöllä jauhattivat ne maanviljelystuotteita 5,828,505 (4,083,390) mkan arvosta, näyttäen, vaikka niiden lukumäärä olikin vähentynyt yhdellä myllyllä, 75,8 % lisäystä työvoimassa ja 42,7 % nousemista tuotantoarvossa. Valmistusmäärä teki 28,999,419 (25,798,492) kg sekä 82,598 (82,514) hl viljaa tullia vastaan. Raaka-aineita oli 20,390,392 (15,288,808) kg ja 115,000 (31,200) hl ulkomaista viljaa sekä 27,658 säkkiä raakaa riisiä.

Maan vielä tänä vuonna ainoastaan kahdessa käynnissä olevassa *Sokurin puhdistuslaitoksessa* nousi valmistusarvo 14,025,088 (10,393,000) mkaan sekä työväestö 434 (338). Työntekijäin lisääntyminen tekee 28,4 % ja valmistusarvon kohoominen 35 %.

Sikuritehtaat ovat vähentyneet 6:ksi (7), työntekijäin lukumäärän aletessa 85 (104) ja valmistusarvon 336,663 (434,356) mkaksi, osottaen 18,3 %:in vähentymistä työväestössä ja 22,5 %:in alentumista valmistusarvossa. Tuotantomäärä teki 1,058,874 (1,605,600) kg, johon käytettiin 1,505,788 (1,876,703) kg ulkomaisia sikurijuuria.

Olut- ja porteripanimoja oli toiminnassa 87 (88), 1,509 (1,451) työntekijällä ja 8,054,540 (7,951,882) mkan valmistusarvolla, osottaen, vaikkei yksi olutpanimo ole vuoden kuluessa ollut käynnissä, vähäisen lisäyksen sekä työväestössä että valmistuksessa, 4 % ja 1,3 %. Valmistetun oluen ja porterin määrä teki 29,569,069 (27,780,236) litraa, osottaen 6,4 %:in lisäystä.

Viinanvalmistus on tapahtunut 26:ssa (31) polttimossa 412 (518) työntekijällä, valmistusarvon ollessa 2,313,846 (2,655,458) mkaa. Tällöin valmistettiin 6,768,286 (8,311,694) litraa 50 %:in voimaista raakaa väkiviinaa, ollen tämä koko 18,5 %:in vähennys valmistuksessa.

37:ssä (35) *Väkiivinatehtaassa* 144:llä (124) työntekijällä on puhdistettu ja jalostettu raakaa väkiviinaa 906,310 (855,810) mkan nettovalmistusarvon edestä.

Painohiivaa on valmistettu yhtä monessa, 3:ssa, painohiivatehtaassa, kuin edellisenäkin vuonna ja on noussut 402,822 (381,630) kg:aan, vastaten 526,386 (494,790) mkan valmistusarvoa sekä 5,5 %:in lisäystä.

Virvoitusjuoma- ja Kivennäisvesi-valmistus on edelleen noussut ja harjoitettiin 82:ssä (68) tehtaassa 322 (259) työntekijällä, valmistusarvo tehden 898,357 (770,423) mkaa. Tehtaiden lukumäärä on siis lisääntynyt 24,2 % ja tuotanto 16,6 %.

Tupakkatehtaita oli 35 (34), 2,934 (2,706) henkilön työvoimalla ja 10,336,572 (8,955,527) mkan tuotantoarvolla, osottaen valmistuksen nousseen 15,4 %.

XII ryhmä. *Vaatetusteollisuus.*

Räätälintyöpaikkojen lukumäärä kaupungeissa nousi 436:een (408), 2,008:lla (1,752) työntekijällä ja 4,296,093 (3,684,179) mkan valmistusarvolla, tehden 16,6 % lisäyksen.

Hattuja ja lakkeja valmistettiin yhtä monessa työpaikassa, 27, kuin v. 1897, työntekijäin lukumäärän kuitenkin noustessa 483:een (333) sekä valmistusarvon 1,202,312 (952,550) mkaan, osottaen 26,2 % lisäystä.

Suutarinverstaita oli 532 (532), 1,598 (1,499) työntekijällä ja 2,184,504 (1,954,976) mkan valmistusarvolla, osottaen 11,7 % lisäystä.

XIII ryhmä. *Kuvaava teollisuus.*

Kirjapainot ovat vähenneet 2:lla ja olivat 68 (70), 1,567 (1,482) työntekijällä ja 3,795,197 (3,513,291) mkan valmistusarvolla, joka siis tästä huolimatta on nous-
sut 8 %.

Kivipainoja löytyi 7 (8), 331 (287) työntekijällä ja 893,615 (678,310) mkan valmistusarvolla, osottaen 31,7 % lisäystä.

Esitetyt tiedonannot näyttävät, että tuntuva kohoominen on tapahtunut niin sanoaksemme kaikilla teollisuustoiminnan aloilla maassamme. Sama on arvattavasti ollut asianlaita vielä seuraavanakin vuonna, jos kohta ei yhtä suuressa määrässä, jotavastoin kaikesta päättäen ei vastedes tule niin olemaan.

Helsinki, joulukuussa 1900.

Karl Appelberg.

I. Yleinen katsaus Käsityö- ja Tehdasteollisuuteen Suomessa 1898.

Ryhmä.	Luokka.	Teollisuuslaji ja Teollisuuslaji- toksia.	Kaupungeissa ja kauppaloissa.			Maaseuduilla.			Summa koko maassa.		
			Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavar- an arvo Suom. mar- koissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavar- an arvo Suom. mar- koissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavar- an arvo Suom. mar- koissa.
IV	8	Kivilouhoksia ja ki- venhakkunverstai- ta	21	448	906,657	7	100	88,150	28	548	994,807
"	9	Kalkkipolttimoita	3	56	147,379	26	314	474,357	29	370	621,736
"	"	Tiilitehtaita	14	332	414,440	142	3,475	3,009,259	156	3,807	3,423,099
"	"	Savenvalajanverst. Kaakeli-, fajanssi- ja porsiinitehtaita	16	57	59,583	1	6	5,928	17	63	65,511
"	"	Sementtivalimoita	6	410	857,572	5	478	1,336,578	11	888	2,194,150
"	"	Kipsivalimoita	6	182	416,082	—	—	—	6	182	416,082
"	"	Marmoriiitehdas	2	5	8,460	—	—	—	2	5	8,460
"	"	Muurisaventehdas	1	5	5,871	—	—	—	1	5	5,871
"	"	Muurisaventehdas	1	8	50,000	—	—	—	1	8	50,000
"	10	Lasitehtaita	1	45	130,000	15	1,780	3,895,284	16	1,825	4,025,284
V	11	Sulfaattitehdas	—	—	—	1	22	21,200	1	22	21,200
"	"	Väritehtaita	2	25	138,028	—	—	—	2	25	138,028
"	"	Kimröökitehtaita	—	—	—	4	16	75,254	4	16	75,254
"	"	Värjäystehdas	—	—	—	1	6	15,000	1	6	15,000
"	"	Värjäyslaitoksia	40	125	376,967	88	142	248,214	128	267	625,181
"	12	Öllykeittäjiä	—	—	—	2	4	22,620	2	4	22,620
"	"	Kynttilätehtaita	2	67	818,210	—	—	—	2	67	818,210
"	"	Saippuatehtaita	6	47	1,184,755	2	19	113,328	8	66	1,298,083
"	13	Teknokeemillisiä tehtaita	7	23	48,658	1	9	96,000	8	32	144,658
"	"	Kuivatislauslaitok- sia	1	305	—	26	98	129,361	27	403	129,361
"	"	Pikitehtaita	1	—	—	2	7	95,050	3	7	95,050
"	"	Asfalttitehtaita	6	189	1,682,320	—	—	—	6	189	1,682,320
"	"	Lakka- ja polityyri- tehtaita	4	17	69,103	—	—	—	4	17	69,103
"	"	Kaasutehtaita	3	123	735,054	—	—	—	3	123	735,054
"	"	Sysien valmistuslai- toksia	—	—	—	3	153	109,404	3	153	109,404
"	"	Sähkövalotehtaita	5	60	459,650	—	—	—	5	60	459,650
"	"	Turvepekkutehtaita	—	—	—	2	84	45,319	2	84	45,319
V	14	Tulitikkutehtaita	5	227	353,986	7	329	484,497	12	556	838,483
"	"	Pyroteknillinen la- boratorio	1	3	18,000	—	—	—	1	3	18,000
Siirto			154	2,759	8,880,775	335	7,042	10,264,803	489	9,801	19,145,578

Ryhmä.	Luokka.	Teollisuuslaji ja Teollisuuslaidoksia.	Kaupungeissa ja kauppaloissa.			Maaseuduilla.			Summa koko maassa.		
			Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavar- an arvo Suom. mar- koissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tava- ran arvo Suom. mar- koissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tava- ran arvo Suom. mar- koissa.
		Siirto	154	2,759	8,880,775	335	7,042	10,264,803	489	9,801	19,145,578
V	14	Dynamiittitehdas . . .	—	—	—	1	30	55,000	1	30	55,000
"	16	Lunjahotehtaita . . .	3	37	151,501	13	67	97,464	16	104	248,965
VI	17	Nahkatehtaita . . .	7	458	4,726,878	4	70	719,157	11	528	5,446,035
"	"	Karvunverstaita . . .	88	455	2,332,848	651	1,608	6,347,684	739	2,063	8,680,532
"	"	Satulasepän tehtaita	2	335	905,400	—	—	—	2	335	905,400
"	"	Satulasep. verstaita	75	200	408,308	—	—	—	75	200	408,308
"	"	Turkkitaiv. tehdas .	1	20	68,000	—	—	—	1	20	68,000
"	"	Harjansitomatehtaita	3	265	442,870	—	—	—	3	265	442,870
"	"	Harjansitomaverst.	4	13	17,877	1	7	5,595	5	20	23,472
VII	18	Villateollisuuslaitoksia	8	743	2,863,400	13	915	4,375,094	21	1,658	7,238,494
"	"	Pumpuliteollisuuslaitoksia	3	4,113	14,700,623	1	1,614	5,710,000	4	5,727	20,410,623
"	"	Pellavanloukutusl.	—	—	—	1	12	28,770	1	12	28,770
"	"	Liinanteollisuuslaitos	1	1,541	3,200,000	—	—	—	1	1,541	3,200,000
"	"	Trikootav. tehtaita	4	485	1,966,934	—	—	—	4	485	1,966,934
"	"	Matonkutomo	1	82	10,105	—	—	—	1	82	10,105
"	"	Villakutomalait. . .	10	103	156,142	—	—	—	10	103	156,142
"	20	Köysitehtaita	5	14	21,947	—	—	—	5	14	21,947
"	"	Nyöripunoj. verst.	3	36	50,400	—	—	—	3	36	50,400
"	"	Tilketehdas	—	—	—	1	1	20,000	1	1	20,000
"	"	Rullakartiinitehdas	1	18	44,000	—	—	—	1	18	44,000
VII	21	Punhiomoita	3	112	268,800	18	2,547	4,598,468	21	2,659	4,867,268
"	"	Selluloosatehtaita .	—	—	—	8	676	1,419,605	8	676	1,419,605
"	"	Pahvitehdas	—	—	—	1	30	42,000	1	30	42,000
"	"	Asfalttitehtaita . . .	2	31	210,455	2	19	80,600	4	50	291,055
"	"	Paperitehtaita	2	479	2,686,689	12	1,649	11,408,424	14	2,128	14,095,113
"	"	Tapettitehtaita	4	88	632,000	—	—	—	4	88	632,000
"	"	Pussi- ja kotelotehtaita	2	72	154,876	—	—	—	2	72	154,876
"	"	Kartongitehdas	1	45	55,818	—	—	—	1	45	55,818
"	"	Kartongilaitoksia . . .	3	22	23,540	—	—	—	3	22	23,540
"	"	Kirjansitomateht. . .	1	80	140,000	—	—	—	1	80	140,000
"	"	Kirjansitomaverst. . .	70	398	504,422	—	—	—	70	398	504,422
"	"	Papirossihylsytehdas	1	6	4,450	—	—	—	1	6	4,450
IX	22	Parkkimyllyjä	—	—	—	4	25	75,681	4	25	75,681
"	"	Splinttitehdas	—	—	—	1	26	9,400	1	26	9,400
		Siirto	462	13,010	45,629,058	1,067	16,338	45,257,745	1,529	29,348	90,886,803

Ryhmä.	Luokka.	Teollisuuslaji ja Teollisuuslajitoksia.	Kaupungeissa ja kauppaloissa.			Maaseuduilla.			Summa koko maassa.		
			Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavararvo Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavararvo Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavararvo Suom. markkoissa.
		Siirto	462	13,010	45,629,058	1,067	16,338	45,257,745	1,529	29,348	90,886,803
IX	22	Sahalaitoksia	34	4,179	16,181,478	516	14,834	47,007,510	550	19,013	63,188,988
"	"	Puuvillatehtaita . .	—	—	—	7	80	169,915	7	80	169,915
"	23	Puunaula- ja lestitehdas	1	13	14,810	—	—	—	1	13	14,810
"	"	Nikkarintehtaita . .	15	879	2,967,813	3	94	216,170	18	973	3,183,983
"	"	Nikkarinverstaita . .	194	921	1,091,533	1	8	6,930	195	929	1,098,463
"	"	Ruumiinkirstuteht.	2	19	55,364	—	—	—	2	19	55,364
"	"	Sorvarintehdas . . .	1	55	65,250	—	—	—	1	55	65,250
"	"	Sorvarinverstaita . .	33	70	71,918	—	—	—	33	70	71,918
"	"	Lankarullatehtaita .	—	—	—	6	949	1,886,923	6	949	1,886,923
"	"	Bobbinitehdas	—	—	—	1	25	30,000	1	25	30,000
"	"	Tynnyritehtaita . .	3	63	375,533	1	12	20,128	4	75	395,661
"	"	Tynnyriutek.-verst.	7	15	42,330	—	—	—	7	15	42,330
"	"	Korkkitehdas	1	101	560,000	—	—	—	1	101	560,000
"	24	Koppatehtaita	2	12	21,447	—	—	—	2	12	21,447
"	25	Kampatehtaita	2	7	4,740	—	—	—	2	7	4,740
"	"	Kautsuleimatehtaita	3	5	2,890	—	—	—	3	5	2,890
"	26	Ajokalutehtaita . . .	3	65	242,300	—	—	—	3	65	242,300
"	"	Vannutehtaita	14	65	96,392	—	—	—	14	65	96,392
X	27	Muurareja ja rakennusurakoitsijoita . .	82	3,029	5,961,777	—	—	—	82	3,029	5,961,777
"	"	Maalareja ja tapetinpanijoita	236	1,436	2,186,492	—	—	—	236	1,436	2,186,492
"	"	Lasimestareja	20	41	166,716	—	—	—	20	41	166,716
"	"	Nuohoojia	34	93	112,890	—	—	—	34	93	112,890
"	"	Kadunlaskijoita . . .	2	102	42,040	—	—	—	2	102	42,040
XI	28	Kauppajanhomyllyjä	9	188	4,760,800	5	37	1,067,705	14	225	5,828,505
"	"	Tullijauhomyllyjä . .	14	26	—	1,567	1,894	—	1,581	1,920	—
"	29	Sokeritehtaita	2	434	14,025,088	—	—	—	2	434	14,025,088
"	"	Makaronitehdas . . .	—	—	—	1	5	10,080	1	5	10,080
"	"	Kahvinlisäystehdas . .	1	3	900	—	—	—	1	3	900
"	"	Siknritehtaita	4	69	296,353	2	16	40,310	6	85	336,663
"	"	Kakao- ja suklaatitehdas	1	109	400,000	—	—	—	1	109	400,000
"	30	Höyryleipomoita . . .	3	117	601,400	—	—	—	3	117	601,400
"	"	Leipomoita	251	1,067	4,544,389	—	—	—	251	1,067	4,544,389
"	"	Sokerileipomoita . . .	16	100	380,950	—	—	—	16	100	380,950
"	"	Karamellitehtaita . .	13	199	785,820	1	4	22,000	14	203	807,820
"	"	Sianteurastuslait. . .	1	6	86,275	—	—	—	1	6	86,275
		Siirto	1,466	26,498	101,574,746	3,178	34,296	95,935,416	4,644	60,794	197,510,162

Ryhmä.	Luokka.	Teollisuuslaji ja Teollisuuslaitoksia.	Kaupungeissa ja kauppaloissa.			Maaseuduilla.			Summa koko maassa.		
			Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran arvo Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran arvo Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran arvo Suom. markkoissa.
		Siirto	1,466	26,498	101,574,746	3,178	34,296	95,935,416	4,644	60,794	197,510,162
XI	30	Teurastuslaitoksia . . .	104	180	1,267,674	—	—	—	104	180	1,267,674
"	"	Makkaratehtaita . . .	2	29	221,000	—	—	—	2	29	221,000
"	"	Makkaraverstaita . . .	31	147	708,676	—	—	—	31	147	708,676
"	"	Konservitehtaita . . .	1	12	40,000	1	5	11,300	2	17	51,300
"	"	Mallastehtaita . . .	1	2	8,700	2	3	28,226	3	5	36,926
"	31	Olutpanimoita . . .	49	1,089	6,055,760	37	413	1,973,780	86	1,502	8,029,540
"	"	Portteripanimo . . .	1	7	25,000	—	—	—	1	7	25,000
"	"	Viinapolttimoita . . .	17	308	1,278,248	9	104	1,035,598	26	412	2,313,846
"	"	Väkiwiinatehtaita . . .	37	144	906,310	—	—	—	37	144	906,310
"	"	Painohiivatehtaita . . .	—	—	—	3	63	526,386	3	63	526,386
"	"	Punssi- ja viinitehtaita	11	52	1,595,887	—	—	—	11	52	1,595,887
"	"	Etikkatehtaita . . .	6	11	29,180	1	—	48,217	7	11	77,397
"	"	Kivennäisvesitehtaita	67	275	806,617	15	47	91,740	82	322	898,357
"	32	Tupakkatehtaita . . .	32	2,836	10,187,580	3	98	148,992	35	2,934	10,336,572
XII	33	Paitatehtaita	7	244	340,748	—	—	—	7	244	340,748
"	"	Räätälinverstaita . . .	436	2,008	4,296,093	—	—	—	436	2,008	4,296,093
"	"	Korsettilaitos	1	3	1,700	—	—	—	1	3	1,700
"	"	Hansikkalaitoksia . . .	4	36	57,948	—	—	—	4	36	57,948
"	"	Hattu- ja lakkitehtaita	8	320	890,450	1	14	34,000	9	334	924,450
"	"	Hattu- ja lakkivers- tehtaita	18	149	277,862	—	—	—	18	149	277,862
"	"	Kravattitehdas	1	25	89,730	—	—	—	1	25	89,730
"	"	Sadevarjotehdas	1	10	33,811	—	—	—	1	10	33,811
"	"	Sadevarjoverstas	1	11	35,000	—	—	—	1	11	35,000
"	"	Turkkurinverstaita	16	109	387,562	—	—	—	16	109	387,562
"	"	Huopatyöntekijöitä	1	2	465	1	30	40,500	2	32	40,965
"	"	Jalkinetehdas	—	—	—	1	97	223,500	1	97	223,500
"	"	Suutarinverstaita	532	1,598	2,184,504	—	—	—	532	1,598	2,184,504
"	"	Puujalkinetehdas	—	—	—	1	50	16,700	1	50	16,700
"	34	Tukanleikkauslaitos	51	127	153,564	—	—	—	51	127	153,564
"	35	Kylpylaitoksia	63	347	388,875	—	—	—	63	347	388,875
"	"	Pesulaitos	1	10	11,000	—	—	—	1	10	11,000
XIII	36	Kirjapainoja	68	1,567	3,795,197	—	—	—	68	1,567	3,795,197
"	"	Kivipainoja	7	331	893,615	—	—	—	7	331	893,615
"	"	Puunpiirroslaitok- sia	2	3	3,900	—	—	—	2	3	3,900
"	"	Valokuvauslaitoksia	35	147	366,558	—	—	—	35	147	366,558
		Summa	3,078	38,637	139,113,960	3,253	35,220	99,914,355	6,331	73,857	239,028,315
		Vuonna 1897	3,054	34,748	124,320,752	3,111	30,179	89,977,688	6,165	64,927	214,298,440
		" 1896	2,972	32,303	111,632,655	3,082	26,879	75,825,247	6,054	59,182	187,457,902
		" 1895	2,992	27,881	92,105,656	3,020	25,304	70,394,201	6,012	53,185	162,499,857
		" 1894	2,941	25,050	83,522,993	2,884	22,733	63,560,813	5,825	47,783	147,083,806
		" 1893	2,832	23,956	79,392,896	2,748	22,129	57,581,071	5,580	46,085	136,973,967
		" 1892	2,851	24,973	84,115,720	2,772	22,277	55,272,604	5,623	47,250	139,388,324
		" 1891	2,816	26,766	86,793,699	2,662	22,701	56,728,767	5,478	49,467	143,522,466
		Keskiluku v. 1891—95	2,886	25,725	85,186,193	2,817	23,029	60,707,491	5,703	48,754	145,891,684
		Keskiluku v. 1886—90	2,528	21,325	64,637,541	2,396	18,723	48,232,331	4,924	40,048	112,869,872

II. Yleinen katsaus Tehdas- ja Käsityöteollisuuteen jokaisessa Suomen läänissä
vuonna 1898.

Lääni.	Kaupungit ja kauppalat.			Maaseudut.			S u m m a.		
	Työpaikkain luku. (Teh. ja verst.)	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran bruttoarvo Suom. markoissa.	Työpaikkain luku. (Teh. ja verst.)	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran bruttoarvo Suom. markoissa.	Työpaikkain luku. (Teh. ja verst.)	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran bruttoarvo Suom. markoissa.
Uudenmaan läänissä	771	9,960	39,655,415	306	4,211	12,101,715	1,077	14,171	51,757,130
Turun ja Porin läänissä	671	7,491	29,326,253	468	4,635	12,790,450	1,139	12,126	42,116,703
Hämeen läänissä . . .	323	8,067	26,301,314	410	6,995	21,508,633	733	15,062	47,809,947
Viipurin ” . . .	370	4,643	14,132,647	567	10,123	28,874,141	937	14,766	43,006,788
Mikkelin ” . . .	149	568	1,618,649	294	1,363	3,849,566	443	1,931	5,468,215
Kuopion ” . . .	252	1,133	4,096,341	334	2,017	5,141,200	586	3,150	9,237,541
Vaasan ” . . .	336	4,069	14,972,736	707	3,865	10,172,450	1,043	7,934	25,145,186
Oulun ” . . .	206	2,706	9,010,605	167	2,011	5,476,200	373	4,717	14,486,805
Summa	3,078	38,637	139,113,960	3,253	35,220	99,914,355	6,331	73,857	239,028,315

III. Yleinen katsaus Tehdas- ja Käsityöteollisuuteen vuonna 1898
Suomen kaupungeissa ja kauppaloissa, järjestetyt näiden teollisuuden tuotannon brutto-arvon mukaan.

Kaupunki tai kaupala.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku. (Teh. ja verst.)	Työväestö.								Käytetty höyrymootoreja.	
			Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		Luku.	Hevosvoimia.
			Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
Helsinki	35,802,441	576	55	19	426	270	5,531	2,276	6,012	2,565	74	1,957
Tampere	24,356,229	231	249	204	330	443	3,046	3,252	3,625	3,899	42	2,282
Turku	18,633,138	368	45	22	246	385	2,167	1,468	2,458	1,875	34	1,194
Nikolainkaup.	8,923,194	147	65	48	110	104	1,091	913	1,266	1,065	22	1,916
Pori	8,227,470	161	22	13	105	56	1,808	376	1,935	445	17	372
Viipuri	7,437,522	173	7	8	157	70	1,411	627	1,575	705	16	274
Oulu	7,079,174	129	7	—	95	10	1,569	256	1,671	266	17	401
Kotka	5,119,129	51	8	—	49	11	1,451	130	1,508	141	11	693
Pietarsaari	4,472,179	30	2	3	71	127	274	508	347	638	7	114
Kuopio	3,142,848	156	1	—	74	24	523	126	598	150	9	216
Hämeenlinna	1,721,302	62	4	1	29	8	291	122	324	131	5	72
Porvoo	1,253,679	72	7	2	40	26	332	152	379	180	6	112
Rauma	1,251,078	39	—	—	26	1	210	33	236	34	4	60
Kemi	1,225,244	16	36	3	43	15	345	48	424	66	3	142
Hanko	1,026,733	36	1	—	10	8	334	35	345	43	4	38
Loviisa	860,045	44	5	—	15	1	157	48	177	49	5	63
Mikkeli	729,338	66	—	—	42	2	189	34	231	36	4	63
Tammisaari	712,517	43	4	—	14	1	154	37	172	38	7	200
Lappeenranta	561,748	27	1	—	17	9	154	49	172	58	4	52
Uusikaupunki	544,852	46	5	2	21	4	186	22	212	28	2	79
Kokkola	531,875	44	2	—	15	4	132	54	149	58	4	64
Jyväskylä	521,809	48	1	—	32	13	192	91	225	104	1	8
Joensuu	499,614	55	2	—	51	6	169	13	222	19	—	—
Sortavala	483,412	39	—	—	22	—	215	9	237	9	2	18
Hamina	478,317	56	3	—	16	3	162	10	181	13	2	24
Heinola	448,111	38	—	—	10	—	109	7	119	7	2	30
Savonlinna	441,200	45	2	—	17	2	144	10	163	12	2	42
Iisalmi	407,192	35	2	—	19	—	97	9	118	9	1	20
Kristiinankaup.	391,916	35	1	—	10	—	105	5	116	5	1	20
Raahe	306,212	16	3	—	3	—	85	42	91	42	2	76
Naantali	252,993	12	3	—	2	—	83	6	88	6	3	68

Kaupunki tai kauppa.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku. (Teht. ja verst.)	T y ö v ä e s t ö.								Käytetty höyrymoottoreja.	
			Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		S u m m a.		Luku.	Hevosvoimia.
			Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
Tornio	241,561	24	1	—	5	—	66	9	72	9	1	4
Lahden kauppa.	223,783	30	1	1	12	1	64	9	77	11	—	—
Maarianhamina	202,817	19	2	3	4	—	52	18	58	21	—	—
Salon kauppa . .	178,205	21	—	—	12	1	62	6	74	7	—	—
Kajaani	158,414	21	—	1	8	4	34	18	42	23	—	—
Uusikaarlebyy .	107,438	23	1	3	21	3	44	9	66	15	—	—
Käkisalmi	52,519	24	1	—	8	—	34	1	43	1	1	4
Nurmeksen k. . .	46,687	6	—	—	4	—	12	1	16	1	—	—
Ikaalisten k. . .	35,700	5	—	—	2	—	11	1	13	1	—	—
Kaskinen	24,325	9	—	—	2	1	11	1	13	2	—	—
Summa	139,113,960	3,078	549	333	2,195	1,613	23,106	10,841	25,850	12,787	315	10,678
Maaseuduilla . .	99,914,355	3,253	494	183	1,522	803	26,738	5,480	28,754	6,466	502	13,964
Summa	239,028,315	6,331	1,043	516	3,717	2,416	49,844	16,321	54,604	19,253	817	24,642
V. 1897	214,298,440	6,165	910	458	3,671	2,191	43,342	14,355	47,923	17,004	764	20,800
„ 1896	187,457,902	6,054	821	445	3,172	1,839	39,831	13,074	43,824	15,358	700	18,125
„ 1895	162,499,857	6,012	632	334	2,851	1,633	36,125	11,610	39,608	13,577	649	17,082
„ 1894	147,083,806	5,825	525	228	2,647	1,447	32,593	10,343	35,765	12,019	620	15,892 1/2
„ 1893	136,973,967	5,580	614	261	2,640	1,430	31,608	9,532	34,862	11,223	591	15,276 1/2
„ 1892	139,388,324	5,623	836	398	2,818	1,721	32,241	9,236	35,895	11,355	610	15,079 1/2
„ 1891	143,522,466	5,478	1,168	691	2,992	1,761	33,308	9,547	37,468	11,999	582	14,315 1/2
Keskiluku v.												
1891—1895 . .	145,893,684	5,703	755	382	2,790	1,598	33,175	10,054	36,720	12,034	610	15,529
Keskiluku v. . .												
1886—1890 . .	112,869,872	4,924	1,064	548	2,564	1,334	27,195	7,340	30,823	9,222	447	9,232

IV. Yleinen katsaus teollisuuden toimesta Suomen kihlakunnissa vuonna 1898.

L u k u.	Kihlakunta.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. mar- koissa.	Työpaikkain luku. (Teht. ja verst.)	T y ö v ä e s t ö.								Käytetty höyrymoo- reja.	
				Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		S u m m a.		Luku.	Hevos- voimia.
				Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
Uudenm.	Helsingin kihl.	6,033,666	84	30	3	106	67	1,497	391	1,633	461	31	819
	Pernajan ”	2,155,660	102	9	1	12	6	681	138	702	145	14	354
	Lohjan ”	2,074,357	78	33	3	44	13	619	61	696	77	16	367
	Raaseporin ”	1,838,032	42	4	—	19	12	397	65	420	77	5	132
	Ulvilan ”	4,118,392	74	5	1	19	16	1,025	278	1,049	295	17	347
	Maskun ”	2,585,558	52	14	10	21	38	425	253	460	301	20	455
	Halikon ”	1,651,904	88	6	—	30	7	545	36	581	43	11	179
	Piikkiön ”	1,320,107	41	4	1	25	2	432	34	461	37	9	142
	Loimaan ”	1,108,105	76	—	—	13	11	278	50	291	61	7	79
	Tyrvään ”	735,350	56	3	—	10	1	318	23	331	24	7	154
Turun ja Porin.	Ikaalisten ”	623,736	39	4	8	12	12	260	29	276	49	5	54
	Ahvenanm. ”	421,370	9	—	—	3	1	156	32	159	33	2	75
	Mynämäen ”	191,648	22	3	—	5	—	132	16	140	16	6	115
	Vehmaan ”	34,280	11	—	—	—	—	28	—	28	—	1	25
	Tammelan ”	10,368,880	91	133	104	133	131	1,546	1,001	1,812	1,236	44	2,619
	Pirkkalan ”	3,537,714	67	21	5	51	36	873	198	945	239	24	543
	Hauhon ”	3,378,014	73	14	4	44	67	613	350	671	421	15	491
	Hollolan ”	1,838,515	67	12	1	22	17	577	172	611	190	20	663
	Ruoveden ”	1,476,642	52	10	1	10	4	385	47	405	52	9	115
	Jämsän ”	908,868	60	3	—	5	7	338	60	346	67	12	184
Hämeen.	Kymin ”	10,559,958	71	14	7	179	88	2,435	502	2,628	597	20	662
	Lappeen ”	6,379,386	86	—	—	61	54	1,543	477	1,604	531	11	954
	Rannan ”	3,797,305	84	9	7	76	41	1,077	238	1,162	286	23	495
	Jääsken ”	2,769,374	53	16	12	22	41	913	199	951	252	5	94
	Äyräpään ”	2,472,885	42	10	—	52	8	516	29	578	37	8	203
	Salmen ”	1,471,043	83	40	—	133	13	539	48	712	61	3	55
	Sortavalan ”	570,690	45	—	—	14	3	337	25	351	28	3	194
	Käkisalmen ”	555,030	39	—	—	—	—	160	4	160	4	1	25
	Kurkijoen ”	298,470	64	—	—	22	—	148	11	170	11	1	15
	Rantasalmen ”	1,351,325	99	2	—	6	—	458	21	466	21	5	93
Viipurin.	Mikkelin ”	1,224,660	71	1	—	10	—	440	21	451	21	8	200
	Heinolan ”	848,443	62	—	—	4	—	235	6	239	6	5	77
	Juvan ”	425,138	62	—	—	1	—	152	6	153	6	4	32

Lääni.	Kihlakunta.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku. (Teht. ja verst.)	Työväestö.								Käytetty höyry-motooreja.	
				Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		Luku.	Hevosvoimia.
				Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
Kuopion.	Liperin kihlak.	2,534,158	63	—	2	38	5	700	47	738	54	7	176
	Rautalammen kihlak.	1,479,441	55	9	—	17	1	468	1	494	2	3	78
	Kuopion kihl.	661,675	73	5	—	19	—	388	20	412	20	6	190
	Ilomantsin ”	246,291	75	—	—	1	—	133	20	134	20	—	—
	Pielisjärven ”	124,148	37	—	—	—	—	65	1	65	1	1	4
	Iisalmen ”	95,487	31	—	—	5	—	71	1	76	1	2	14
Vaasan.	Laukkaan ”	2,748,526	122	20	6	37	13	908	91	965	110	17	508
	Kuortaneen ”	2,705,720	100	2	5	9	37	580	139	591	181	12	387
	Korsholman ”	1,380,368	88	7	—	29	3	350	27	386	30	17	225
	Lapuan ”	1,369,904	110	4	—	27	26	372	116	403	142	9	229
	Ilmajoen ”	1,250,835	183	8	—	43	1	657	16	708	17	31	432
	Pietarsaaren ”	717,097	104	8	—	18	2	299	5	325	7	4	138
Oulun.	Kemin ”	3,351,133	21	20	—	68	13	918	101	1,006	114	6	233
	Oulun ”	1,185,353	30	3	—	40	4	400	52	443	56	10	174
	Saloisten ”	769,639	81	8	2	7	2	284	18	299	22	4	159
	Haapajärven ”	122,877	24	—	—	—	—	50	3	50	3	1	6
	Kajaanin ”	40,932	9	—	—	—	—	15	1	15	1	—	—
	Lapin ”	6,266	2	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—
	Summa	99,914,355	3,253	494	183	1,522	803	26,738	5,480	28,754	6,466	502	13,964

V. Katsaus

Suomen Tehdas- ja Käsityöteollisuuteen

1898.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.		
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
IV	8	Kiviteollisuutta.												
		Kivilouhoksia ja kivenhakkuuverstaita.												
		<i>Kaupungeissa.</i>												
		9	Uudenmaan lääni	776,589	—	2 höyryk. 26 hv.	1	—	1	—	328	—	330	—
		3	Turun lääni	26,873	—	—	1	—	1	—	18	—	20	—
		2	Hämeen lääni	11,811	—	—	—	—	—	—	9	—	9	—
		1	Viipurin lääni	75,680	61 hautapatsasta, pohjustustöitä.	—	—	—	—	—	72	—	72	—
		1	Mikkelin lääni	1,700	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—
		1	Kuopion lääni	6,504	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—
		1	Vaasan lääni	1,000	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
		3	Oulun lääni	6,500	—	—	—	—	—	—	9	—	9	—
	21		906,657		2 höyryk. 28 hv.	2	—	2	—	444	—	448	—	
		<i>Maaseuduilla.</i>												
	2	Turun lääni	61,850	9,200 tonnia kalkkikiveä, 902,905 marmorikrossijauhoja.	2 höyryk. 14 hv.	—	—	3	—	34	—	37	—	
	5	Viipurin lääni	26,300	Patakiviä ja mylykiviä.	—	5	—	12	—	46	—	63	—	
	7		88,150		2 höyryk. 14 hv.	5	—	15	—	80	—	100	—	
" 9		Kalkkipolttimoita.												
		<i>Kaupungeissa.</i>												
		1	Uudenmaan lääni	101,722	95,080 hl. sammut. kalkkia, 78,750 kg. jauh. kalkkikiveä, 34,090 kg. kipsiä, 8,167 kuorm. kalkkikiveä.	1 höyryk. 5 hv.	—	—	—	—	40	5	40	5
		1	Hämeen lääni	4,157	143 hl. sammutettua kalkkia, 453 hl. sammuttamattointa kalkkia.	—	—	—	—	—	2	—	2	—
		1	Viipurin lääni	41,500	1,139,626 kg. poltettua kalkkia.	1 siilinteriuni.	—	—	—	—	9	—	9	—
	3		147,379	1,139,626 kg. ja 95,676 hl. kalkkia, 78,750 kg. ja 8,167 kuorm. kalkkikiveä, 34,090 kg. kipsiä.	1 höyryk. 5 hv.	—	—	—	—	51	5	51	5	

Ryhmä.	Luokka.	Lukunumääri.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoimann määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.		
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.				
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.			
IV	9	<i>Maaseuduilla.</i>														
		2	Uudenmaan lääni	40,075	18,025 hl. kalkkia.	1 höyryk. 3 hv.	4	—	—	—	20	1	24	1	—	
		14	Turun lääni	310,803	310,061 hl. kalkkia.	—	—	—	4	—	141	1	145	1	—	
		3	Viipurin lääni	97,829	100,331 hl. ja 160,000 kg. kalkkia, 6,872 tonnia raakaa kalkkikiveä.	1 höyryk. 6 hv.	—	—	6	1	97	—	103	1	Yhden tehtaan työväestön luku sisältyy punhiomoihin	
		5	Mikkelin lääni	10,800	4,749 hl. kalkkia.	—	—	—	—	—	23	4	23	4	—	
		2	Kuopion lääni	14,850	13,500 hl. kalkkia.	—	—	—	—	—	12	—	12	—	—	
		26		474,357	446,666 hl. ja 160,000 kg. kalkkia, 6,872 tonnia raakaa kalkkikiveä.	2 höyryk. 9 hv.	4	—	10	1	293	6	307	7	—	
			Tiilitehtaita.													
			<i>Kaupungeissa.</i>													
			7	Turun lääni	145,350	2,132,000 tiiltä.	—	3	—	8	6	112	11	123	17	—
	3	Hämeen lääni	215,540	3,414,000 "	—	7	—	—	—	88	31	95	31	—		
	1	Viipurin lääni	9,600	300,000 "	—	—	—	—	—	20	—	20	—	—		
	2	Vaasan lääni	29,950	640,000 "	1 höyryk. 8 hv.	4	5	6	4	24	3	34	12	—		
	1	Oulun lääni	14,000	200,000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	14		414,440	6.686.000 tiiltä.												
		<i>Maaseuduilla.</i>														
	31	Uudenmaan lääni	964,552	19,135,000 tiiltä.	9 höyryk. 215 hv.	32	6	59	23	732	153	823	182	—		
	31	Turun lääni	407,235	7,468,384 "	3 " 26 "	21	6	28	13	364	102	413	121	—		
	26	Hämeen lääni	772,530	15,935,330 "	4 " 106 "	37	9	42	27	485	160	564	196	—		
	31	Viipurin lääni	662,490	13,392,898 "	4 " 58 "	3	—	48	21	634	112	685	133	—		
	4	Mikkelin lääni	13,193	347,157 "	—	—	—	—	—	24	—	24	—	—		
	12	Kuopion lääni	81,259	2,062,285 "	—	12	—	14	—	135	4	161	4	—		
	2	Vaasan lääni	33,400	835,000 "	—	—	—	—	—	6	—	6	—	—		
	5	Oulun lääni	74,600	1,225,000 "	1 höyryk. 15 hv.	5	—	9	2	108	39	122	41	—		
	142		3,009,259	60.401.054 tiiltä.	21 höyryk. 420 hv.	110	21	200	86	2,488	570	2,798	677	—		
		Savenvaljanverstaita.														
		<i>Kaupungeissa.</i>														
	2	Uudenmaan lääni	1,476	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—		
	9	Turun lääni	11,857	—	—	—	1	—	—	15	—	16	—	—		

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoimann määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.			
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.					
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.				
IV	9	2	Hämeen lääni	40,000	—	—	—	—	—	28	2	28	2	—			
		2	Vaasan lääni	4,110	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—			
		1	Oulun lääni	2,140	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—			
		16		59,583						2	—	53	2	55	2		
			<i>Maaseuduilla.</i>														
		1	Viipurin lääni	5,928	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	6	—
			Kaakeli-, fajanssi- ja porsliinitehtaita.														
			<i>Kaupungeissa.</i>														
		2	Uudenmaan lääni	383,605	237,740 kaakelta.	—	1	—	3	—	88	30	92	30	Käyt. ulk. aineita 21,492 m. arv.		
		2	Turun lääni	356,000	17,000 kaakelta, 4,500 kaakeliunia.	2 höyryk. 23 hv.	—	—	22	8	144	45	166	53	Käyt. ulk. aineita 64,000 m. arv.		
	1	Hämeen lääni	44,417	—	—	—	—	—	—	23	3	23	3	—			
	1	Viipurin lääni	73,550	163,413 kaakelta, 3,600 tiiltä.	—	—	—	—	—	39	4	39	4	Käyt. ulk. aineita 10,344 m. arv.			
	6		857,572	418,153 kaakelta, 3,600 tiiltä 4,500 kaakeliunia.	2 höyryk. 23 hv.	1	—	25	8	294	82	320	90	Käyt. ulk. aineita 95,836 m. arv.			
		<i>Maaseuduilla.</i>															
	2	Uudenmaan lääni	1,071,341	—	3 höyryk. 225 hv.	8	—	24	29	189	132	221	161	Käyt. ulk. raaka-ain. 151,257 m. arv.			
	2	Hämeen lääni	7,737	105 unia, 5,000 kaakelta, telefooni-isolatoria.	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—			
	1	Viipurin lääni	257,500	286,000 kaakelta.	1 höyryk. 8 hv.	2	—	4	—	72	15	78	15	Käyt. ulk. raaka-ain. 22,480 m. arv.			
	5		1,336,578		4 höyryk. 233 hv.	10	—	28	29	264	147	302	176	Käyt. ulk. raaka-ain. 173,737 m. arv.			
		Sementtitehtaita.															
		<i>Kaupungeissa.</i>															
	3	Uudenmaan lääni	265,082	Lattioita, porrastöitä sementistä ja mosaikista sekä koristetöitä kipsistä.	1 höyryk.	—	—	1	—	81	9	82	9	Käyt. 6,175 ast. sementtiä, 142 tonnia marmoria, 1,406 salkkia kipsiä.			
	1	Turun lääni	35,000	1,000 ast. sementtiä.	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—			

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan määrä ja laji.	
IV	"	1	Hämeen lääni	85,000	—
		1	Viipurin lääni	31,000	—
		6		416,082	
"	"	Kipsivalimoita. <i>Kaupungeissa.</i>			
		2	Uudenmaan lääni	8,460	—
"	"	Marmoriittitehdas. <i>Kaupungeissa.</i>			
		1	Uudenmaan lääni	5,871	336 m ² suoria levyjä, 112 metr. listoja y. m.
"	"	Muurisaventehdas. <i>Kaupungeissa.</i>			
		1	Uudenmaan lääni	50,000	40,000 hl.
"	10	Lasitehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>			
		1	Viipurin lääni	130,000	3,000 koko laat. ikkunalaseja.
		Maaseuduilla.			
		1	Uudenmaan lääni	112,000	1,241,106 pulloa.
		2	Turun lääni	531,960	952,000 purkkia ja pulloa, 14,335 laat. ikkunalaseja.
		3	Hämeen lääni	485,200	900,000 pulloa, sekal. laseja, talous- ja apteekkilaseja, 5,685 laat. ikkunalaseja.

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
1 höyryk. 10 hv.	—	—	10	4	60	4	70	8	—
—	—	—	—	—	10	—	10	—	—
2 höyryk. 10 hv.	—	—	11	4	154	13	165	17	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	5	—	5	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	5	—	5	—	—
1 höyryk. 18 hv.	—	—	—	—	6	2	6	2	Käyt. 5,000 hl. kalkkia.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	45	—	45	—	Käyt. ulk. raaka-ain. 18,600 m. arv.
1 höyryk. 3 hv.	10	—	5	—	34	—	49	—	Käyt. ulk. raaka-ain. 4,480 m. arv.
—	3	—	10	1	97	—	110	1	Käyt. ulk. raaka-ain. 66,250 m. arv.
2 höyryk. 28 hv.	26	—	32	4	158	19	216	23	Käyt. ulk. raaka-ain. 68,000 m. arv.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
IV	10	6	2,095,726	6,991,464 pulloa, 37,950 m ³ valettua lasia, 18,712 laat. ikkunalaseja. Talouslaseja, lampunlaseja.
		1	80,700	242,100 kg. = 4,035 laat. ikkunalaseja.
		1	179,698	7,188 laat. ikkunalaseja.
		1	410,000	12,624 laat. "
		15	3,895,284	10,084,570 purkkia ja pulloa, 62,579 laat. ikkunalaseja, 37,950 m ³ valettua lasia.
V	11	Kemillistä teollisuutta.		
		Sulfaattitehdas.		
		<i>Maaseuduilla.</i>		
		1	21,200	442,600 kg. natrium sulfaattia.
"	"	Väritehtaita.		
		<i>Kaupungeissa.</i>		
"	"	Kimröökitehtaita.		
		<i>Maaseuduilla.</i>		
		1	12,000	115,500 kg. kimröökkiä.
		3	63,254	516,231 " "
		4	75,254	631,731 kg. kimröökkiä.

Käytetyn koneellisen liikitusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoirväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuotta.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
3 höyryk. 38 hv.	44	6	220	45	821	41	1,085	92	Käyt. ulk. raakatav. 489,527 m. arv.
—	—	—	—	—	20	1	20	1	Käyt. ulk. raakatav. 17,586 m. arv.
—	—	—	2	—	89	3	91	3	Käyt. ulk. raakatav. 68,957 m. arv.
1 höyryk. 4 hv.	—	—	12	—	71	6	83	6	Käyt. ulk. raakatav. 56,496 m. arv.
7 höyryk. 73 hv.	83	6	281	50	1,290	70	1,654	126	Käyt. ulk. aineita 771,296 m. arv.
—	—	—	—	—	14	8	14	8	Käyt. bisulfiittia 368,000 kg. 8,715 m. arv.
2 höyryk. 14 hv.	—	—	1	—	15	9	16	9	—
Vesivoima.	—	—	—	—	7	—	7	—	Käyt. 1,000 m ³ sysiä.
S.ma.	—	—	—	—	8	1	8	1	Käyt. 7,556 m ³ puita.
	—	—	—	—	15	1	15	1	

Ryhmä.	Luokka.	Lukunäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	
V	11	34	Vaasan lääni	81,977 —	
		5	Oulun lääni	19,200 —	
		88		248,214	
"	12	Öllykeittiöitä. <i>Maaseuduilla.</i>			
		1	Turun lääni	10,000 —	
		1	Hämeen lääni	12,620	11,250 litr. liinaöljyä, 39,134 kg. pellavajauhoja.
		2		22,620	
		Kynttilätehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>			
"	"	1	Viipurin lääni	587,210 618,116 kg. tiariinikynttilöitä.	
		1	Vaasan lääni	231,000 220,000 " "	
		2		818,210 838,116 kg. tiariinikynttilöitä.	
"	"	Saippuatehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>			
		2	Uudenmaan lääni	242,125 510,025 kg. saippuaa, 800 kg. pesu- lipiä.	
		1	Turun lääni	72,230 2,400 tus. ja 950 kg. toilettisaippuaa, 60,500 kg. pesusaippuaa, 7,500 kg. suopaa y. m.	
		1	Viipurin lääni	356,400 760,623 kg. saippuaa, 6,915 kg. suopaa, 7,121 kg. raakaa glyseriiniä.	
		2	Vaasan lääni	514,000 820,000 kg. pesusaippuaa, toilettisaippuaa.	
6		1,184,755 2,152,098 kg. ja 2,400 tus. saippuaa, 14,415 kg. suopaa, 800 kg. pesu- lipiä, 7,121 kg. raakaa glyseriiniä.			

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	1	—	2	—	48	6	51	6	Käyt. väriain. 28,565 m. arv.
—	—	—	1	—	8	—	9	—	Käyt. " 4,080 "
	2	—	4	—	126	10	132	10	Käyt. väriain. 76,714 m. arv.
Vesivoima. S.ma.	—	—	—	—	2	—	2	—	—
	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. 49,971 kg. kotim. pellavansiemeniä.
	—	—	—	—	4	—	4	—	
2 höyryk.	—	—	1	—	16	9	17	9	Käyt. ulk. raakatav. 538,387 m. arv.
1 höyryk. 10 hv.	—	3	—	8	24	6	24	17	Käyt. 220,000 kg. tiariiniä 176,000 m. arv.
3 höyryk. 10 hv.	—	3	1	8	40	15	41	26	Käyt. ulk. ain. 714,387 m. arvosta.
—	—	—	—	—	14	—	14	—	Käyt. ulk. raakatav. 141,000 arv.
—	—	—	1	—	6	2	7	2	Käyt. ulk. raakatav. 32,750 m. arv.
1 höyryk. 20 hv.	—	—	1	—	17	—	18	—	Käyt. ulk. raakatav. 292,981 m. arv.
—	—	—	—	—	5	1	5	1	Yhden tehtaan työväestö-ilm. sisältyy kynttiläteht.
1 höyryk. 20 hv.	—	—	2	—	42	3	44	3	Käyt. ulk. raakatav. 466,731 m. arv.

Ryhmä.	Luokka.	Lokumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
V	12	<i>Maaseuduilla.</i>													
		1	Uudenmaan lääni	3,328	Hienoa saippuaa, pyykkisaippuaa, suopaa.	—	—	—	—	1	2	1	2	Käyt. ulk. raakatav. 1,079 m. arv.	
		1	Vaasan lääni	110,000	4,500 laat. saippuaa.	—	—	—	—	13	3	13	3	Käyt. 140 tonnia rasva-aineita, 30 tonnia suudaa.	
		2		113,328						14	5	14	5		
"	13	Teknokeemill. tehtaita.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
		2	Uudenmaan lääni	6,500	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	
		4	Turun lääni	39,750	—	—	—	1	4	4	10	5	14	Käyt. ulk. raakatav. 15,860 m. arv.	
		1	Viipurin lääni	2,408	Hajuvesiä, amykosta, essensejä.	—	—	—	1	—	—	2	—	Käyt. ulk. raakatav. 706 m. arv.	
		7		48,658			1	—	2	4	5	11	8	15	Käyt. ulk. raakatav. 16,566 m. arv.
		<i>Maaseuduilla.</i>													
		1	Turun lääni	96,000	Hajuain., toilittisaippuaa, kirjoitusmestetta, pyykkisaippuaa.	—	—	—	—	3	3	3	3	6	Käyt. ulk. raakatav. 59,300 m. arv.
"	"	Kuivatislauslaitoksia.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
		1	Viipurin lääni	—	Methylalkoholia, etikkahapp., kalkkia, tervaa, sysiä.	1 höyryk. 250 hv.	—	—	—	—	304	1	304	1	Käyt. puunjätteitä 17,000 tonn. 51,000 m. a., 1,000 hl. kalkkia.
		<i>Maaseuduilla.</i>													
		2	Uudenmaan lääni	4,553	92 hl. tervaa, 3,500 litraa tärpättiä, 1,070 hl. sysiä, 95 hl. puuhappoa.	—	—	—	1	—	7	1	8	1	Käyt. 405 m ³ tervaspuita.
		4	Turun lääni	15,882	534 hl. tervaa, 9,017 l. tärpättiä, 4,473 hl. sysiä, 150 hl. puuhappoa, 680 l. pikiöljyä, 300 l. tuohiöljyä, 6 hl. tervavettä.	—	—	—	1	—	7	1	8	1	" 1,904 " kantoja.
		5	Hämeen lääni	49,887	1,780 hl. tervaa, 52,336 l. tärpättiä, 11,394 hl. sysiä, 7,110 hl. puuhappoa, 889 l. pikiöljyä, 1,280 l. tervaöljyä, 1,600 l. carboliumia.	1 höyryk. 12 hv.	1	—	—	—	20	—	21	—	" 4,256 " tervaspuita.

Ryhmä.	Luokka.	Lukunäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	
					V
		1	Mikkelin lääni	1,230	16 hl. tervaa, 500 hl. tärpättiä.
		6	Vaasan lääni	32,896	1,128 hl. tervaa, 40,450 l. tärpättiä, 2,670 hl. sysiä, 3,580 l. pikiöljyä.
		4	Oulun lääni	4,516	198 hl. tervaa, 1,676 l. tärpättiä, 360 hl. sysiä, 500 l. pikiöljyä.
		26		129,361	4,593 hl. tervaa, 121,629 litr. tärpättiä, 24,067 hl. sysiä, 7,355 hl. puuhappoa, 6,749 litr. pikiöljyä, 206 hl. tervavettä, 1,280 litr. puuöljyä, 1,600 l. carbolineumia, 300 l. tuohiöljyä.
			Pikitehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>		
		1	Oulun lääni	—	Ei käynnissä v. 1898.
			<i>Maaseuduilla.</i>		
		1	Vaasan lääni	80,000	3,000 hl. pikiä, 600 hl. terva- ja pikiöljyä.
		1	Oulun lääni	15,050	565 hl. pikiä.
		2		95,050	3,565 hl. pikiä, 600 hl. terva- ja pikiöljyä.
			Asfalttitehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>		
		4	Uudenmaan lääni	1,587,320	226,000 käär. katto- ja verhostinhuopaa, 3,775 ast. asfalttilakkaa, 510 ast. oljyä, 2,200 kg. lysoolia, 25 ast. carbolineumia, 101,010 m ² asfalttitoita, 17,700 m ² katonpanoksia.
		1	Turun lääni	30,000	—

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.	
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
—	—	—	—	—	—	22	—	22	—	—
—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
2 höyryk. 10 hv.	1	—	1	—	—	20	—	22	—	Käyt. 3,276 m ³ tervaspuita.
1 " 4 "	—	2	—	2	—	9	—	9	4	" 435 " "
4 höyryk. 26 hv.	2	2	3	2	—	87	2	92	6	Käyt. 10,276 m ³ tervaspuita.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	Käyt. 3,500 hl. tervaa.
—	—	—	—	—	—	2	1	2	1	" 778 " "
—	—	—	—	—	—	6	1	6	1	Käyt. 4,278 hl. tervaa.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	165	5	165	5	Käyt. ulk. raakatav. 594,618 m. arv.
—	—	—	—	—	—	6	1	6	1	Käyt. ulk. raakatav. 10,000 m. arv.

Ryhmä	Luokka	Lukumäärä	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
V	13	1	Vaasan lääni	65,000	—	—	—	—	—	12	—	12	—	—	
		6		1,682,320		—	—	—	—	183	6	183	6	Käyt. ulk. raakatav. 604,618 m. arv.	
	"	"	Lakka- ja polityyriteht. <i>Kaupungeissa.</i>												
			4	Uudenmaan lääni	69,103	21,269 kg. ja 710 l. lakkaa, 17,846 l. polityyriä.	1 höyryk. 10 hv.	2	—	3	—	7	5	12	5
	"	"	Kaasutehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>												
			1	Uudenmaan lääni	416,515	1,217,447 m ³ valokaasua, 32,854 hl. cokesta, 943 ast. tervaa.	1 höyryk. 6 hv.	—	—	—	—	60	—	60	—
		1	Turun lääni	232,739	—	1 " 6 "	—	—	—	—	30	1	30	1	Käyt. 1,992,250 kg. kaasuhiihiä 42,420 m. arv.
		1	Viipurin lääni	85,800	306,000 m ³ valokaasua.	1 " 4 "	—	—	—	—	32	—	32	—	Käytetty 14,000 hl. kivihiiliä 24,750 m. arv.
		3		735,054	1,523,447 m ³ valokaasua, 32,854 hl. cokesta, 943 ast. tervaa.	3 höyryk. 16 hv.	—	—	—	—	222	1	122	1	Käyt. ulk. raakatav. 160,204 m. arv.
	"	"	Sysien valmistuslaitoksia. <i>Maaseuduilla.</i>												
			1	Uudenmaan lääni	17,900	57,620 hl. sysiä.	—	—	—	—	125	18	125	18	Käyt. 50,000 m ³ rimoja.
			2	Oulun lääni	91,504	228,760 " "	—	—	—	—	10	—	10	—	Sahanjätteitä.
		3		109,404	286,380 hl. sysiä.						135	18	135	18	
"	"	Sähkövalotehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>													
		1	Uudenmaan lääni	235,000	—	4 höyryk. 600 hv., 1 sähkömot.	—	—	—	—	28	2	28	2	Käyt. 2,800 tonnia kivihiiliä 53,000 m. arv.
		1	Hämeen lääni	36,000	—	—	—	—	—	5	—	5	—	—	—
	1	Kuopion lääni	31,000	—	—	—	—	—	7	—	7	—	—	—	

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.					
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.							
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.						
V	13	1	Vaasan lääni	147,650	Kynttilöitä 100,000 m. arv., sijoittamistöitä 47,650 m. arv.	3 höyryk. 100 hv.	—	—	—	—	13	1	13	1	—				
		1	Oulun lääni	10,000		1 " 50 "	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—		
		5		459,650		8 höyryk. 750 hv.	—	—	—	—	—	—	57	3	57	3	—		
	"	"	Turvepekkutehtaita. <i>Maaseuduilla.</i>																
			1	Hämeen lääni	18,207	7,046 paalia turvepekkua.	1 höyryk. 13 hv.	—	—	2	4	10	10	12	14	Käyt. 3,568,500 turp. 3,211 m. a. —			
			1	Viipurin lääni	27,112	8,236 paal. turvepekkua, 687 paal. turvemultaa.	1 " 5 "	3	5	5	10	20	15	28	30				
			2		45,319	15,282 paalia turvepekkua, 687 paalia turvemultaa.	2 höyryk. 18 hv.	3	5	7	14	30	25	40	44				
			"	14	Tulitikkutehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>														
					1	Turun lääni	149,986	11,048 laat. parafin. tulitikkuja, 6,313 laat. rikitettyjä tulitikkuja.	1 höyryk. 6 hv.	5	2	6	19	16	37		27	58	Käyt. ulk. ain. 61,700 m. arv.
					1	Hämeen lääni	134,000	13,400 laat. tulitikkuja.	1 " 12 "	—	3	2	17	13	25		15	45	" " " 70,000 "
					1	Kuopion lääni	30,500	4,200 " "	—	—	5	6	9	15	14		21	" " " 5,500 "	
					2	Vaasan lääni	39,550	4,900 " "	1 höyryk. 3 hv.	—	3	7	5	9	23		16	31	" " " 14,600 "
			5		353,986	39,861 laat. tulitikkuja.	3 höyryk. 21 hv.	5	8	20	47	47	100	72	155		Käyt. ulk. ain. 151,800 m. arv.		
"	"	<i>Maaseuduilla.</i>																	
		3	Uudenmaan lääni	82,189	8,568 laat. tulitikkuja.	1 höyryk. 10 hv.	—	—	2	9	17	25	19	34	Käyt. ulk. raakatav. 19,670 m. arv.				
		2	Turun lääni	240,000	25,647 " "	3 " 55 "	1	1	7	34	32	52	40	87	Käyt. ulk. raakatav. 60,200 m. arv.				
		2	Viipurin lääni	162,308	23,657 " "	1 " 5 "	2	2	9	11	46	79	57	92	Käyt. ulk. raakatav. 40,200 m. arv.				
7		484,497	57,872 laat. tulitikkuja.	5 höyryk. 70 hv.	3	3	18	54	95	156	116	213	Käyt. ulk. raakatav. 120,070 m. arv.						
"	"	Pyroteknill. laboratorio. <i>Kaupungeissa.</i>																	
1	Uudenmaan lääni	18,000	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3	—	—					

Ryhmä.	Luokka.	Lukunäärä.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.												
						Alle 15 vuotta.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.														
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.													
V	14	1	55,000	31,000 kg. dynamiittia.	1 höyryk. 15 hv.	—	—	4	11	15	—	19	11	Käyt. ulk. raakatav. 51,494 m. arv. Käyt. 233,750 kg. kot. luita, 302,250 kg. ulk. s:ja. Käyt. 272,062 kg. kot. ja ulk. luita. Käyt. 225,600 kg. kot. luita. Käyt. 1,033,662 kg. kotim. ja ulk. luita. Käyt. 106,600 kg. kot. luita. " 57,000 " " " 300,000 " " " 172,000 " " " 70,500 " " " 154,273 " " Käyt. 860,373 kg. kot. luita.												
						16	1	89,402	373,400 kg. luujauhoja, 81,763 kg. liimaa, 10,408 kg. rasvaa.	1 höyryk. 25 hv.	—	—	—		—	15	3	15	3							
											1	35,000	176,715 kg. luujauhoja, 17,950 kg. liimaa, 5,716 kg. rasvaa.		1 " 10 "	—	—	—	—	10	4	10	4			
																1	27,099	160,000 kg. luujauhoja, 15,142 kg. liimaa, 2,605 kg. rasvaa.	2 " 19 " (yht. nahkateht. kanssa).	—	—	—	—	5	—	5
	3	151,501	710,115 kg. luujauhoja, 114,855 kg. liimaa, 18,729 kg. rasvaa.	4 höyryk. 54 hv.	—															—	—	—	30	7	30	7
					1															12,240	81,600 kg. luujauhoja, 2,200 kg. luurasvaa.	—	—	—	—	—
	2	3,085	53,230 kg. luujauhoja.	1 höyryk. 20 hv.		—	—	—	—	2	1	2	1													
						1	35,000	180,000 " " 30,000 kg. liimaa.	—	—	—	—	—		8	6	8	6								
	2	28,585	150,000 " " 9,894 " 1,275 " luurasvaa.	—	—					—	—	—	10		4	10	4									
					1	4,441	33,100 " luujauhoja, 1,600 " liimaa.	1 höyryk. 5 hv.	—	—	2	1	25		—	27	1									
	6	14,113	123,046 kg. luujauhoja, 4,000 kg. liimaa.	Vesivoima.					—	—	—	—	5		—	5	—									
					13	97,464	620,976 kg. luujauhoja, 45,494 kg. liimaa, 3,475 kg. luurasvaa.	2 höyryk. 25 hv.	—	—	2	1	53		11	55	12									
	VI	17	1	170,500					Muok. 3,529 vuotaa, 12,420 nahkaa.	1 höyryk. 15 hv.	—	—	—		—	23	—	23	—							
2					1,080,000	Muok. 2,220 vuot., 3,100 nahk., 260,000 kg. ant.- ja juhtinahk., 20,000 kg. päällysnahk., 33,000 kg. remeleitä.	4 " 56 "	—			—	18	—	118	8	136	8									
								1			170,500	Muok. 3,529 vuotaa, 12,420 nahkaa.	1 höyryk. 15 hv.	—	—	—	—	23	—	23	—					
														2	1,080,000	Muok. 2,220 vuot., 3,100 nahk., 260,000 kg. ant.- ja juhtinahk., 20,000 kg. päällysnahk., 33,000 kg. remeleitä.	4 " 56 "	—	—	18	—	118	8	136		
																		1	170,500	Muok. 3,529 vuotaa, 12,420 nahkaa.	1 höyryk. 15 hv.	—	—	—	—	23
2	1,080,000	Muok. 2,220 vuot., 3,100 nahk., 260,000 kg. ant.- ja juhtinahk., 20,000 kg. päällysnahk., 33,000 kg. remeleitä.	4 " 56 "	—	—	18	—	118	8	136	8															

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.
VI	17	2	Mikkelin lääni	251,078 Muok. 7,610 vuotaa, 3,641 nahkaa.
		2	Oulun lääni	3,225,300 Anturanahkaa, päällysnahkaa, vollokkia, liimaa.
		7		4,726,878
			<i>Maaseuduilla.</i>	
		1	Uudenmaan lääni	46,210 Muok. 1,244 vuotaa, 2,636 nahk.
		1	Hämeen lääni	380,900 " 9,100 " 27,500 "
		1	Vaasan lääni	85,000 " 2,000 " 1,500 "
		1	Oulun lääni	207,047 " 10,591 " 3,400 "
		4		719,157 Muok. 22,935 vuotaa, 35,036 nahh.
			Karvuuverstaita.	
		<i>Kaupungeissa.</i>		
	10	Uudenmaan lääni	264,176 Muok. 13,222 vuotaa, 19,146 nahk.	
	16	Turun lääni	616,237 " 15,444 " 29,603 "	
	16	Hämeen lääni	468,393 " 14,182 " 32,334 "	
	6	Viipurin lääni	149,297 " 11,350 " 8,165 "	
	5	Mikkelin lääni	171,617 " 7,614 " 18,350 "	
	12	Kuopion lääni	192,585 " 13,009 " 13,192 "	
	9	Vaasan lääni	161,826 " 6,475 " 5,402 "	
	14	Oulun lääni	308,717 " 13,891 " 15,148 "	
	88		2,332,848 Muok. 95,187 vuotaa, 141,340 nahk.	
		<i>Maaseuduilla.</i>		
	46	Uudenmaan lääni	413,300 Muok. 15,818 vuotaa, 36,903 nahk.	

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
1 höyryk. 4 hv.	—	—	—	—	24	1	24	1	Vuod. oli 5,850 ulk. 108,000 m. arv.
8 " 106 "	—	—	—	—	244	22	244	22	Vuod. oli 50,023 ulk. 2,333 kotim.
14 höyryk. 181 hv.	—	—	18	—	409	31	427	31	Käyt. ulk. raakav. 714,000 m. arv.
1 höyryk. 6 hv.	—	—	—	—	10	—	10	—	—
Vesivoim. 60 "	—	—	—	—	25	—	25	—	Vuod. oli 4,100 ulk. 121,000 m. arv.
1 höyryk. 16 "	—	—	1	—	19	—	20	—	—
2 " 38 "	—	—	—	—	15	—	15	—	Vuod. oli 10,434 ulk. 109,555 m. arv.
4 höyryk. 60 hv.	—	—	1	—	69	—	70	—	Käyt. ulk. vuotia 230,555 m. arv.
—	—	—	1	—	61	3	62	3	Vuod. oli 2,525 ulk. 46,328 m. arv.
—	—	—	2	—	107	1	109	1	Vuod. oli 7,834 ulk. 169,275 m. arv.
1 höyryk. 2 hv.	—	—	—	—	87	1	87	1	Vuod. oli 4,632 ulk. 81,027 m. arv.
—	—	—	—	—	36	—	36	—	Vuod. oli 1,150 ulk. 27,000 m. arv.
—	—	—	—	—	25	1	25	1	Vuod. oli 2,254 ulk. 26,685 m. arv.
—	—	—	1	—	46	1	47	1	Vuod. oli 2,100 ulk. 39,200 m. arv.
—	—	—	—	—	30	—	30	—	Vuod. oli 2,635 ulk. 47,565 m. arv.
—	—	—	—	—	51	1	51	1	Vuod. oli 6,540 ulk. 95,895 m. arv.
1 höyryk. 2 hv.	—	—	4	—	443	8	447	8	Vuod. oli 29,670 ulk. 532,975 m. arv.
1 höyryk. 2 hv.	—	—	2	—	101	1	103	1	Vuod. oli 3,805 ulk. 84,263 m. arv.

Ryhmä.	Luokka.	Lukunumero.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan laji ja laji.	Käytetyn koneellisen liikitusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
VI	"	119	Turun lääni	950,193	Muok. 43,652 vuotaa, 88,861 nahkaa.	—	2	—	5	—	262	5	269	5	Vuod. oli 11,981 ulk. 206,971 arv.
		73	Hämeen lääni	839,751	Muok. 30,006 vuotaa, 74,182 nahkaa.	—	—	—	5	1	218	18	223	19	Vuod. oli 9,321 ulk. 205,837 m. arv.
		95	Viipurin lääni	1,046,443	Muok. 46,712 vuotaa, 110,129 nahkaa.	—	—	—	8	—	236	4	244	4	Vuod. oli 5,133 ulk. 89,880 m. arv.
		69	Mikkelin lääni	610,536	Muok. 34,945 vuotaa, 99,200 nahkaa.	—	—	—	3	—	149	—	152	—	Vuod. oli 1,705 ulk. 30,353 m. arv.
		74	Kuopion lääni	703,324	Muok. 29,555 vuotaa, 68,329 nahkaa.	—	—	—	2	—	173	1	175	1	Vuod. oli 3,697 ulk. 62,541 m. arv.
		133	Vaasan lääni	1,257,764	Muok. 62,997 vuotaa, 135,981 nahkaa.	—	3	—	6	2	287	7	296	9	Vuod. oli 19,485 ulk. 297,656 m. arv.
		41	Oulun lääni	526,373	Muok. 23,367 vuotaa, 34,572 nahkaa.	—	—	—	3	—	98	6	101	6	Vuod. oli 10,325 ulk. 177,531 m. arv.
		651		6,347,684	Muok. 287,052 vuotaa, 648,157 nahkaa.	1 höyryk. 2 hv.	5	—	34	3	1,524	42	1,563	45	Vuod. oli 65,452 ulk. 1,155,032 m. arv.
"	"		Satulasepäntehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>												
		1	Turun lääni	51,200	—	1 höyryk. 5 hv.	—	—	2	—	26	2	28	2	—
		1	Oulun lääni	854,200	Mänttinahkaa, ajokaluja y. m.	—	—	—	2	—	232	71	234	71	Käyt. 3,932 kotim. ja 16,164 ulk. vuotaa, 5,866 kotim. ja 4,760 ulk. nahkaa.
		2		905,400		1 höyryk. 5 hv.	—	—	4	—	258	73	262	73	
"	"		Satulasepänerstaita. <i>Kaupungeissa.</i>												
		11	Uudenmaan lääni	50,174	—	—	—	—	8	—	20	—	28	—	—
		11	Turun lääni	72,238	—	—	2	—	3	—	26	—	31	—	—
		9	Hämeen lääni	73,853	—	—	2	—	10	—	25	—	37	—	—
		13	Viipurin lääni	34,293	—	—	—	—	1	—	21	—	22	—	—
		5	Mikkelin lääni	30,550	—	—	—	—	4	—	10	—	14	—	—
		9	Kuopion lääni	34,330	—	—	—	—	8	—	15	—	23	—	—
		8	Vaasan lääni	41,057	—	—	—	—	5	—	12	1	17	1	—
		9	Oulun lääni	71,813	—	—	—	—	5	—	22	—	27	—	—
		75		408,308			4	—	44	—	151	1	199	1	

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
VI	17	Turkkitarantehdas. <i>Kaupungeissa.</i>													
		1	Oulun lääni	68,000	Muok. 8,000 lampaannakkaa.	—	—	1	4	4	11	5	15	—	
		Harjansitomatehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>													
		1	Uudenmaan lääni	138,870	Harjoja ja penseleitä.	1 petr. mot. 8 hv.	—	—	1	—	16	16	17	16	—
	1	Turun lääni	300,000	50,000 kg. penseleitä, 13,000 kg. harjoja.	1 höyryk. 25 hv.	—	—	25	50	40	110	65	160	Käyt. ulk. ain. 60,000 m. arv.	
	1	Viipurin lääni	9,000	—	—	—	—	2	—	3	2	5	2	—	
	3		442,870		1 höyryk. 25 hv.	—	—	28	50	59	128	87	178	—	
	Harjansitomaverstaita. <i>Kaupungeissa.</i>														
	1	Uudenmaan lääni	10,500	—	—	—	—	1	—	2	3	3	3	—	
	2	Hämeen lääni	1,377	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	
1	Kuopion lääni	6,000	—	—	—	—	2	—	3	—	5	—	—		
4		17,877		—	—	—	3	—	7	3	10	3	—		
Maaseuduilla.															
1	Kuopion lääni	5,595	—	—	—	—	4	—	3	—	7	—	—		
VII	18	Tekstiiliteollisuutta. Villateollisuuslaitoksia. <i>Kaupungeissa.</i>													
		1	Uudenmaan lääni	90,000	Lankaa ja kudoksia.	1 höyryk. 42 hv.	—	—	—	—	9	12	9	12	Käyt. 23,000 kg. kot. villoja, 7,100 kg. ulk. villoja, 15,200 m. arv., väriain. 5,400 m. arv.
		2	Turun lääni	572,000	105,700 m. sekalais. villakudoksia, 18,000 kg. villalankaa.	2 " 110 "	—	—	—	—	51	112	51	112	Käyt. 18,200 kg. kot. villoja, 39,500 kg. ulk. vill. ja shoddyä.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	
VII	18	4	2,131,000	189,996 kg. kudoksia, 93,062 kg. lankaa. Kommissioonitöitä. Värjäyksiä.	
		1	70,400	Villalankaa, kudoksia ja värjäyksiä.	
	8	2,863,400			
	<i>Maaseuduilla.</i>				
	3	Uudenmaan lääni	555,000	29,000 kg. villalankaa, 108,000 metriä kudoksia.	
	4	Turun lääni	1,534,243	37,697 kg. villalankaa, 202,800 metriä ja 19,230 kg. verkaa.	
	2	Hämeen lääni	1,141,500	67,600 kg. villalankaa, 96,000 metriä ja 13,200 kg. kankaita, 550 kg. huopia.	
	1	Kuopion lääni	125,117	8,885 kg. villalankaa, 8,179 metriä kankaita.	
	3	Vaasan lääni	1,019,234	100,715 kg. ja 14,530 m. kudoksia, kehrätty 98,606 kg. lankaa, värjätty 13,654 kg. lankaa ja 19,583 kg. villoja ja kankaita.	
	13		4,375,094		
	Pumpuliteollis.-laitoksia.				
	<i>Kaupungeissa.</i>				
	"	19	1	1,200,623	169,122 kg. pumpulilankaa, 98,668 s:aa omaksi tarpeeksi, 34,630 kg. kankaita, 8,620 kg. lankaa, 9,197 kg. vanua, 7,100 kg. liinatuotteita.
1			9,500,000	2,542,823 kg. lankaa, josta osaksi valmist. 1,657,144 kg. kankaita, 179,447 kg. vanua.	
1			4,000,000	Kehrätty 751,981 kg. lankaa, josta 585,469 kg. ynnä tuotettua lankaa käyt. kudoksiin, 561,003 kg. kankaita, 52,850 kg. vanua, 655 kg. kalaverkkoja. Värjäyslaitoks. jalostettiin 65,115 punttia lankaa ja 103,263 kangasta.	
3			14,700,623		

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
5 höyryk. 83 hv. Vesivoima 289 hv.	3	—	11	24	146	343	160	367	Käyt. 77,000 kg. kot. villoja, 255,621 kg. ulk. s:ja, 25,339 kg. lankaa, väriain. 10,000 m. arv.
1 höyryk. 50 hv.	—	—	—	1	13	18	13	19	Käyt. ulk. villoja 20,000 m. arv., kot. villoja 28,000 m. arv., värejä 20,000 m. arv.
9 höyryk. 285 hv.	3	—	11	25	219	485	233	510	
1 höyryk. 48 hv.	—	—	2	—	36	79	38	79	—
10 " 302 "	1	4	6	21	86	224	93	249	—
3 " 95 "	—	—	1	22	35	129	36	151	Käyt. 42,800 kg. ulk. villoja, 62,000 kg. kot. villoja, 72,000 kg. lankaa, 900 kg. kot. pel-lavalank., 513 kg. ulk. hamp-pulankaa sekä väriaineita 46,950 m. arv.
1 turb. 50 hv., 1 kehräruukone, 7 kangaspuuta.	—	1	—	3	12	22	12	26	Käyt. kot. villoja 4,490 m. arv., ulk. villoja 38,696 m. arv., väriain. 3,500 m. arv.
1 höyryk. 125 hv., 5 turb. 215 hv.	—	—	11	33	49	138	60	171	Käyt. 80,433 kg. kot. villoja, shoddyä y. m., 8,846 kg. kot. lankaa, 43,264 kg. ulk. villoja, shoddyä y. m., 49,296 kg. ulk. lankaa; kemikaaleja ja värejä 13,600 m. arv.
15 höyryk. 570 hv.	1	5	20	79	218	592	239	676	
3 höyryk. 260 hv.	—	—	2	51	28	150	30	201	Käyt. 294,633 kg. pumpulia, 48,168 kg. ulk. lankaa, väriain. 29,344 m. arv.
16 höyryk. 1,500 hv. 5 turb. 1,500 hv.	135	121	121	184	842	1,347	1,098	1,652	Käyt. 2,847,816 kg. pumpulia, väriain. 291,340 m. arv.
5 höyryk. 1,005 hv. 1 petr. mot. 6 hv.	27	38	16	75	272	704	315	817	Käyt. 831,287 kg. amerikkal. pumpulia, 756,696 m. arv., 22,537 kg. s:aa, 13,938 m. arv., 86,786 kg. pumpulilankaa.
24 höyryk. 2,765 hv., vesivoima 1,500 hv.	162	159	139	310	1,142	2,201	1,443	2,670	Käyt. 3,996,270 kg. pumpulia ja 134,954 kg. ulk. pumpulilank.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
VII	19		<i>Maaseuduilla.</i>												
		1	Hämeen lääni	5,710,000	1,397,225 kg. lankaa, 1,161,760 kg. kankaita.	12 höyryk. 1,950 hv., 3 turb. 420 hv.	104	104	75	122	448	761	627	987	Käyt. 1,626,432 kg. pumpulia sekä sekal. väriaineita.
"	"		Pellavanloukutuslaitos. <i>Maaseuduilla.</i>												
		1	Hämeen lääni	28,770	28,770 kg. pellavia.	1 turb. 20 hv.	—	—	1	—	8	3	9	3	Käyt. 159,700 kg. pellav. kuituja.
"	"		Liinateollisuuslaitos. <i>Kaupungeissa.</i>												
		1	Hämeen lääni	3,200,000	1,329,679 kg. lankaa, 682,818 kg. kudoksia.	1 höyryk. 300 hv., 9 turb. 830 hv.	85	70	78	66	411	831	574	967	Käyt. 718,398 kg. kot. pellavia, 3,680 kg. kotim. hamppuja, 1,168,200 kg. ulk. pellavia, 714,720 m. arv., 17,120 kg. ulk. hampp., 15,995 m. arv., 43,680 kg. ulk. jutea 12,317 m. arv.
"	"		Trikootavarain tehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>												
		3	Hämeen lääni	1,906,934	2,066 tus. villakudoksia, 1,510 paria ovenverhostimia, 8,763 tus. kaulahuiveja, 7,753 tus. huiveja, 2,400 hamekangasta, 1,000 cheviotikank., 14,730 kg. huiveja, sukia, vaatetuksia y. m.	4 höyryk. 124 hv.	—	5	11	81	64	297	75	383	Käyt. 113,864 kg. ulk. villalankaa, 654,112 m. arv., 4,930 kg. ulkom. pumpulilankaa, 17,255 m. arv., 1,390 kg. kot. lankaa, väriain. 8,392 m. arv.
		1	Vaasan lääni	60,000	Villakudoksia.	—	—	—	—	—	2	25	2	25	Käyt. ulk. villalankaa 25,000 m. arv.
		4		1,966,934		4 höyryk. 124 hkr.	—	5	11	81	66	322	77	408	
"	"		Matonkutomo. <i>Kaupungeissa.</i>												
		1	Uudenmaan lääni	10,105	—	—	—	—	—	—	2	80	2	80	—
			Villakutomolaitoksia. <i>Kaupungeissa.</i>												
		1	Uudenmaan lääni	50,000	—	—	—	—	10	—	—	25	—	35	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukunäkärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	
VII	19	1	Turun lääni	44,800	—
		3	Hämeen lääni	10,790	—
		2	Viipurin lääni	43,857	8,688 paria sukkaa, 400 tus. röijyjä, 500 vaateusta y. m.
		3	Mikkelin lääni	6,695	—
	10		156,142		
"	20	Köysitehtaita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		1	Uudenmaan lääni	5,000	—
		4	Turun lääni	16,947	—
	5		21,947		
"	"	Nyöripunoj. verstitaita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		2	Uudenmaan lääni	50,000	—
		1	Turun lääni	400	—
	3		50,400		
"	"	Tilketehdas.			
		<i>Maaseuduilla.</i>			
	1	Hämeen lääni	20,000	100,000 kg. seinätilkkeitä.	
"	"	Rullakartiinitehdas.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
	1	Uudenmaan lääni	44,000	Rullakartiineja ja reunalistoja.	

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	11	—	10	—	6	—	27	—
—	—	—	—	2	—	7	—	9	—
—	—	2	—	7	—	18	—	27	—
—	—	—	—	1	—	4	—	5	—
	—	13	—	30	—	60	—	103	
—	—	—	—	1	—	1	—	2	—
—	—	—	—	3	—	9	—	12	—
	—	—	—	4	—	10	—	14	—
—	—	—	—	3	6	7	18	10	24
—	—	—	—	—	—	2	—	2	—
	—	—	—	3	6	7	20	10	26
Vesivoima.	—	—	—	—	—	1	—	1	—
—	—	—	—	5	1	8	4	13	5 Käyt. ulk. ain. 18,200 m. arv.

Ryhmä.	Luokka.	Lokumäärä.	Valmistetun tavarantoimittajan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoimittajan paljous ja laji.
		8	1,419,605	13,295,976 kg. selluloosaa, josta 7,391,169 kg., jonka arvo 1,646,585 m., kuten myöskin 221,000 kg. olkivanua 77,000 m. arv. ei sisälly ilm. valm. tav. arvoon.
"	"			Pahvitehdas. <i>Maaseuduilla.</i>
		1	42,000	Hämeen lääni . . . . . 210,000 kg. räppäpahvia.
"	"			Asfalttitehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>
		2	210,455	Uudenmaan lääni . . . . . 2,320 ast. asfalttilakkaa, 110 ast. vernissaa, 48,950 käär. asfaltti- ja verhostinhuop., 4,000 litr. spirttilak., 800 litr. polityyriä y. m.
		—	—	Hämeen lääni . . . . . Tuot. sisäl. paperiteht. ilm.
				<i>Maaseuduilla.</i>
		1	35,600	Turun lääni . . . . . 8,900 käär. asfalttihuopaa.
		1	45,000	Viipurin lääni . . . . . 15,000 " sa.
		2	80,600	23,900 käär. asfalttihuopaa.
"	"			Paperitehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>
		2	2,686,689	Hämeen lääni . . . . . 3,199,677 kg. sek. paperilajeja ja 2,425,000 kg. sek. pahvilajeja ynnä omaksi tarpeeksi 1,575,667 kg. puuvanua 162,163 m. arv. ja 316,189 kg. olkivanua 104,272 m. arv., 123,000 käär. kattohuopaa ja tervapaperia sekä 540 ast. asfalttilakkaa.

Käytetyn koneellisen liikitusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
2 höyryk. 440 hv., vesivoima 250 hv.	—	—	4	—	174	22	178	22	Käyt. 67,455 m ³ selluloosapuita, ulk. raakatav. 83,505 m. arv.
9 höyryk. 640 hv.	—	—	6	6	467	197	473	203	Käyt. 175,145 m ³ selluloosapuita, kemikaaleja 294,751 m. arv.
1 höyryk. 26 hv.	—	—	1	1	12	16	13	17	Käyt. 240,006 kg. paperijätteitä, 38,000 kg. viilarättejä.
—	2	—	1	—	28	—	31	—	Käyt. ulk. ain. 114,980 m. arv.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	14	—	14	—	Käyt. ulk. ain. 15,500 m. arv.
—	—	—	1	—	4	—	5	—	Käyt. 60,000 kg. raakahuopaa, 60 tonn. pikiä, 800 ast. tervaa.
—	—	—	1	—	18	—	19	—	—
2 höyryk. 80 hv., 14 turb. 1,455 hv.	1	—	1	8	324	145	326	153	Käytetty 1,442,755 kg. olkia, 15,924 m ³ hioinpuita, 924,822 kg. selluloosaa, 4,567 kg. paperijätteitä, 1,532,408 kg. räättejä sekä ulk. kemikaaleja 203,000 m. arv.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.
IX	22	Puun-, luun-, kautsun-, guttaperkan ja samal. ain. tark. teollisuutta.		
		Parkkimylyjä.		
		<i>Maaseuduilla.</i>		
		1 Hämeen lääni	6,296	45,360 kg. parkkia.
1 Mikkelin lääni	17,490	159,000 " "		
2 Kuopion lääni	51,895	—		
4	75,681			
"	"	Tiilitehdas.		
		<i>Maaseuduilla.</i>		
1 Hämeen lääni	9,400	53 tonnia tulitikkupirstoja.		
"	"	Sahalaitoksia.		
		<i>Kaupungeissa.</i>		
		3 Uudenmaan lääni	656,950	28,627 m ³ sah. puutavaroita.
		8 Turun lääni	6,906,451	231,221 m ³ s:ja, joista 22,490 m ³ kimpia, 4,172 m ³ pirstapuita, 850 lästia hiiliä, väkipöyriä 3,000 m. arvosta.
		4 Hämeen lääni	668,825	23,443 m ³ sah. puutav.
		7 Viipurin lääni	4,482,721	160,599 " sah. puutavaroita, joista 9,307 m ³ kimpia.
		2 Mikkelin lääni	357,000	12,142 " sah. puutavaroita.
2 Kuopion lääni	109,651	5,117 " sah. puutavaroita.		

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
1 höyryk. 10 hv.	—	—	1	—	5	—	6	—	Käyt. 45,360 kg. parkkia.
Vesivoima 40 hv.	—	—	—	—	6	5	6	5	—
—	—	—	1	—	7	—	8	—	—
1 höyryk. 10 hv.	—	—	2	—	18	5	20	5	
—	—	—	—	—	16	10	16	10	1,200 m ³ koivu- ja 600 m ³ haapapuita.
5 höyryk. 190 hv., 3 höyrysaaha.	2	—	7	—	92	7	101	7	Sahattu 182,033 tukkia.
11 höyryk. 405 hv., 8 höyrysaaha.	9	—	65	17	1,386	240	1,460	257	" 1,805,939 "
4 höyryk. 105 hv., 4 höyrysaaha.	1	—	2	—	129	10	132	10	" 220,439 "
10 höyryk. 443 hv., 7 höyrysaaha.	—	—	13	4	944	100	957	104	" 1,136,799 "
2 höyryk. 45 hv., 2 höyrysaaha.	—	—	3	—	78	—	81	—	" 125,000 "
2 höyryk. 80 hv., 2 höyrysaaha.	—	—	—	—	49	—	49	—	" 50,461 "

Ryhmiä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.	
IX	22	5	Vaasan lääni	849,680	35,049 m ³ sah. puutavaroita.
		3	Oulun lääni	2,150,200	54,863 m ³ sja, 3,109 m ³ pinta-puita y. m.
		34		16,181,478	551,061 m ³ sah. puutavar., joista 31,797 m ³ kimpää, 4,172 m ³ pinta-puita, 850 lästää hiiliä, väkipyöriä 3,000 m. arv.
	<i>Maaseuduilla.</i>				
	60	Uudenmaan lääni	6,395,912	225,302 m ³ sah. puutavaroita.	
	85	Turun lääni	7,638,188	296,144 " "	
	66	Hämeen lääni	6,142,382	247,642 m ³ sah. puutavar., joista 34,481 koivusquaresta sekä kotitarve- ja tullisahauksia.	
	55	Viipurin lääni	12,382,391	430,566 m ³ sah. puutavar., joista 17,865 m ³ kimpää, 718 m ³ lehtejä, 420 m ³ koivusquaresta.	
	23	Mikkelin lääni	2,899,317	113,978 m ³ puutav., josta 1,401 m ³ kimpää, 2,335 m ³ koivupuita, 2,457 m ³ koivusquaresta.	
	25	Kuopion lääni	3,347,919	149,583 m ³ sah. puutavaroita.	
	162	Vaasan lääni	3,708,504	162,544 m ³ sah. puutav., 12,263 sikaarilaatikkoa. Tulli- ja kotitarvesahauksia.	
	40	Oulun lääni	4,492,897	171,784 m ³ sah. puutav., josta 3,143 m ³ slatingia, 2,273 m ³ kimpää, 775 m ³ lehtejä, 3,691 m ³ lankunpäitä.	
	516		47,007,510	1,797,543 m ³ sah. puutavar., josta 21,539 m ³ kimpää, 37,358 m ³ koivusquaresta, 2,335 m ³ koivupuit., 3,143 m ³ slatingia, 3,691 m ³ lankunpäitä, 1,493 m ³ lehtejä, 12,263 sikaarilaatikkoja.	
Puuvillatehtaita.					
<i>Maaseuduilla.</i>					
"	"	5	Viipurin lääni	165,195	5,100 paal. (m ³) puuvill., 450 mill. paketinkann. Lestettä 11,500 m. arv.

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuotta.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
8 höyryk. 162 hv., 5 höyrysahaa.	—	—	6	—	224	7	230	7	Sahattu 341,005 tukkia.
4 höyryk. 215 hv., 3 höyrysahaa.	33	3	66	15	566	101	665	119	" 450,764 "
46 höyryk. 1,645 hv., 34 höyrysahaa.	45	3	162	36	3,468	465	3,675	504	Sahattu 4,312,440 tukkia.
35 höyryk. 797 hv., 28 höyrysahaa, 32 vesisahaa.	15	—	67	11	1,461	121	1,543	132	Sahattu 2,296,062 tukkia.
55 höyryk. 1,051 hv., 49 höyrysahaa, 36 vesisahaa.	8	1	57	7	2,041	309	2,106	317	" 3,439,879 "
54 höyryk. 1,096 hv., 51 höyrysahaa, 15 vesisahaa.	16	1	63	14	1,640	111	1,719	126	" 2,681,414 "
48 höyryk. 1,402 hv., 38 höyrysahaa, 17 vesisahaa.	25	8	123	17	3,026	227	3,174	252	" 3,725,154 "
14 höyryk. 329 hv., 13 höyrysahaa, 10 vesisahaa.	1	—	14	—	832	41	847	41	" 1,002,429 "
10 höyryk. 285 hv., 10 höyrysahaa, 15 vesisahaa.	2	—	39	—	1,011	23	1,052	23	Sahattu 1,485,906 "
70 höyryk. 1,275 hv., 68 höyrysahaa, 94 vesisahaa.	41	6	107	11	1,805	79	1,953	96	" 1,993,105 "
11 höyryk. 434 hv., 11 höyrysahaa, 29 vesisahaa.	26	—	98	15	1,203	111	1,327	126	" 1,092,162 "
297 höyryk. 6,669 hv., 268 höyrysahaa, 248 vesisahaa.	134	16	568	75	13,019	1,022	13,721	1,113	Sahattu 17,716,111 tukkia ja 35,515 koivupropsia.
3 höyryk. 61 hv.	—	—	10	—	57	11	67	11	6,174 m ³ haapa-, koivu- ja kuusi-puita.

Ryhmä	Luokka	Lukumäärä	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.
IX	22	2	4,720	32,200 kg. puuvillaa.
		7	169,915	
"	23	Puunaula- ja lestitehdas. <i>Kaupungeissa.</i>		
		1	14,810	30,850 kg. puunaloja.
"	"	Nikkarintehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>		
		6	1,922,194	Höyl. puutav., nikk.-töit. ja sek. myöp.
		3	693,091	Myöpelä ja sek. rakennustöitä.
		1	74,000	Rakennusnikkarioimisia.
		1	8,906	—
		1	8,072	—
		1	142,550	Sek. nikkarintöitä.
		2	119,000	Myöpel- ja rakennusnikkarioimisia.
	15		2,967,813	
		<i>Maaseuduilla.</i>		
		1	100,000	Nikkarin- ja rakennustöitä.
		1	75,000	250,000 kg. faneeria, sikaarilaat.-ain., remelintrissoja y. m.
		1	41,170	73 urkuharmonioita, 25 sorvia, 47 mallikokoelm., työkapineita y. m.
		3	216,170	
"	"	Nikkarinverstaita. <i>Kaupungeissa.</i>		
		32	279,451	—
		43	224,807	—
		31	229,265	—
		25	107,540	—
		15	37,537	—

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	
Vesivoima.	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. 42 m ³ haapapuita.
2 höyryk. 45 hv.	—	—	10	—	59	11	69	11	
1 höyryk. 8 hv.	—	—	3	—	4	6	7	6	—
9 höyryk. 398 hv.	3	—	12	—	452	10	467	10	Käyt. ulk. puulaj. 82,317 m. arv.
3 " 76 "	6	—	9	—	189	16	204	16	—
—	Yht. sementtivalimon kanssa.								Käyt. puutav. 40,000 m. arv.
1 höyryk. 15 hv.	—	—	—	—	30	—	30	—	—
1 " 12 "	—	—	—	—	6	1	6	1	—
1 " 45 "	2	—	6	—	74	1	82	1	—
3 " 82 "	2	—	2	—	56	2	60	2	Käyt. 12,500 sahatukia, ulk. puulajeja 500 m. arv.
18 höyryk. 628 hv.	13	—	29	—	807	30	849	30	
—	Sisält. sahailmoituksiin.								—
2 höyryk. 45 hv.	—	—	2	—	64	8	66	8	Käyt. 400 m ³ koivu-, haapay. m. puita.
1 turb. 40 hv.	—	—	—	—	20	—	20	—	Käyt. ulk. raakatav. 8,830 m. arv.
2 höyryk. 45 hv.	—	—	2	—	84	8	86	8	
—	—	—	1	—	170	—	183	—	—
—	—	—	3	—	169	3	190	3	—
—	—	—	16	2	216	—	232	2	—
—	—	—	7	—	71	1	78	1	—
—	—	—	1	—	41	—	42	—	—

Ryhmiä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
IX	23	17	Kuopion lääni	85,594	—	—	—	1	—	73	—	74	—	—	
		18	Vaasan lääni	76,044	—	—	1	8	—	59	1	67	2	—	
		13	Oulun lääni	51,295	—	—	—	5	—	42	—	47	—	—	
		194		1,091,533			4	1	68	2	841	5	913	8	
			<i>Maaseuduilla.</i>												
		1	Vaasan lääni	6,930	69,300 sikaarilaatikkoa.	—	—	—	—	8	—	8	—	—	
			<i>Ruumiskirstutehtaita.</i>												
			<i>Kaupungeissa.</i>												
		2	Uudenmaan lääni	55,364	—	—	—	—	1	2	11	5	12	7	—
			<i>Sorvarintehtaidas.</i>												
		<i>Kaupungeissa.</i>													
	1	Turun lääni	65,250	4,000,000 papirossiloppia y. m.	1 kaasumot. 6 3/4 hv.	2	3	18	14	12	6	32	23	Käyt. nlk. ain. 10,200 m. arv.	
		<i>Sorvarinverstaita.</i>													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
	10	Uudenmaan lääni	23,740	—	—	—	—	3	—	24	—	27	—	—	
	7	Turun lääni	15,569	—	—	—	—	2	—	9	—	11	—	—	
	3	Hämeen lääni	19,580	—	—	—	—	1	—	9	1	10	1	—	
	7	Viipurin lääni	5,579	—	—	—	—	—	—	7	—	7	—	—	
	3	Mikkelin lääni	3,500	—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	—	
	2	Kuopion lääni	3,750	—	—	—	—	3	—	5	—	8	—	—	
	1	Vaasan lääni	200	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	
	33		71,918			—	—	—	—	60	1	69	1		
		<i>Lankarullatehtaita.</i>													
		<i>Maaseuduilla.</i>													
	2	Uudenmaan lääni	143,657	254,542 kross. rullia.	2 höyryk. 135 hv.	1	—	8	6	113	31	122	37	Käyt. 8,809 m³ koivuproppia.	

Ryhmä.	Luokka.	Lukunäk.	Valmistetun tavarantoim. arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoim. paljous ja laji.	
IX	23	1	Hämeen lääni	441,000 670,000 krossia rullia.	
		2	Viipurin lääni	1,105,000 1,347,586 " krossia bobbineja. 8,000	
		1	Kuopion lääni	197,266 362,181 krossia rullia.	
		6		1,886,923 2,634,309 krossia lankarullia, 8,000 krossia bobbiineja.	
		Bobbiinitehdas.			
		<i>Maaseuduilla.</i>			
"	"	1	Hämeen lääni	30,000 —	
Tynnyrintehtaita.					
<i>Kaupungeissa.</i>					
"	"	1	Uudenmaan lääni	54,133 Dritteleitä.	
"	"	1	Turun lääni	23,400 155,464 astiata.	
"	"	1	Kuopion lääni	298,000 13,000 dritteliä.	
<i>Maaseuduilla.</i>					
"	"	3		375,533	
"	"	1	Turun lääni	20,128 14,783 ast., dritteleitä y. m. (Paloi, vaan uud. rakennet. v. kuluessa.)	
Tynnyrintek.-verstaita.					
<i>Kaupungeissa.</i>					
"	"	2	Uudenmaan lääni	16,916 —	
"	"	2	Turun lääni	3,275 —	
"	"	1	Viipurin lääni	1,217 —	
"	"	2	Vaasan lääni	20,922 —	
"	"	7		42,330	
Korkkitehdas.					
<i>Kaupungeissa.</i>					
"	"	1	Turun lääni	560,000 75,000,000 korkkia.	

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistotuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
5 höyryk. 260 hv.	—	—	6	9	106	62	112	71	Käyt. 23,436 m ³ koivuprosia.
1 " 400 "	—	—	34	27	299	130	333	157	" 58,823 " "
1 " 105 "	—	—	9	—	95	13	104	13	" 14,900 " koivupuita.
9 höyryk. 900 hv.	1	—	57	42	613	236	671	278	Käyt. 105,968 m ³ koivupuita.
1 höyryk. 30 hv.	—	—	5	—	20	—	25	—	—
—	—	—	—	—	14	—	14	—	Käyt. ulk. ain. 42,205 m. arv.
1 höyryk. 16 hv.	3	—	6	—	37	—	46	—	Käyt. ulk. ain. 210,000 m. arv.
—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
1 höyryk. 16 hv.	3	—	6	—	54	—	63	—	Käyt. ulk. ain. 252,205 m. arv.
1 höyryk. 45 hv.	—	—	—	—	12	—	12	—	—
—	—	—	1	—	6	—	7	—	—
—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	4	—	4	—	—
—	—	—	1	—	14	—	15	—	—
1 höyryk. 15 hv.	—	—	1	23	32	45	33	68	Käyt. ulk. raakatav. 200,000 m. arv.

Ryhmä	Luokka	Lukumäärä	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
IX	24	Koppatehtaita.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
		1	Uudenmaan lääni	16,947	—	—	3	—	—	1	3	2	6	3	—
1	Turun lääni	4,500	—	—	1	—	—	—	2	—	3	—	—		
	2		21,447		4	—	—	1	5	2	9	3			
”	25	Kampatehtaita.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
		1	Uudenmaan lääni	1,740	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—
1	Turun lääni	3,000	—	—	—	—	1	—	4	—	5	—	—		
	2		4,740		—	—	1	—	6	—	7	—	—		
”	”	Kautsuleimatehtaita.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
		2	Uudenmaan lääni	2,500	—	—	1	—	—	2	1	3	1	—	
1	Vaasan lääni	390	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—		
	3		2,890		1	—	—	—	3	1	4	1	—		
”	26	Ajokalutehtaita.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
		2	Uudenmaan lääni	200,000	—	—	—	—	—	45	—	45	—	—	
1	Turun lääni	42,300	—	—	—	—	—	20	—	20	—	—			
	3		242,300		—	—	—	—	65	—	65	—	—		
”	”	Vaunutehtaita.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
		5	Uudenmaan lääni	75,798	—	—	—	—	—	41	—	41	—	—	
4	Turun lääni	6,280	—	—	—	—	2	—	7	—	9	—			
2	Hämeen lääni	3,780	—	—	—	—	—	5	—	5	—	—			

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoimann määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.			
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.					
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.				
IX	26	2	Viipurin lääni	7,470	—	—	—	—	—	6	—	6	—	—			
		1	Oulun lääni	3,064	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—			
		14		96,392						63	—	65	—				
X	27		Rakenn.teollisuutta.														
			Muurareja ja rakennusurakoitsijoita.														
			<i>Kaupungeissa.</i>														
		29	Uudenmaan lääni	3,441,403	—	2	höyryk. 20 hv.	10	1	88	27	1,247	201	1,345	229	—	
		14	Turun lääni	656,786	—	—	—	—	—	24	3	159	37	183	40	—	
		1	Hämeen lääni	65,000	—	—	—	—	—	5	—	35	6	40	6	—	
		17	Viipurin lääni	1,175,339	—	—	—	—	—	47	—	405	82	455	82	—	
		2	Mikkelin lääni	1,007	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	
		2	Kuopion lääni	1,125	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	
		9	Vaasan lääni	178,342	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	
		8	Oulun lääni	442,775	—	—	—	—	—	—	—	21	—	153	42	189	54
	82		5,961,777			2	höyryk. 20 hv.	34	1	184	42	2,390	378	2,608	421		
"	"		Maalareita ja tapetinpanijoita.														
			<i>Kaupungeissa.</i>														
		57	Uudenmaan lääni	947,745	—	—	—	—	—	1	—	30	—	440	5	471	5
		52	Turun lääni	353,204	—	—	—	—	—	1	—	18	—	180	4	199	4
		17	Hämeen lääni	165,113	—	—	—	—	—	2	1	15	1	99	1	116	3
		30	Viipurin lääni	308,200	—	—	—	—	—	1	—	23	—	250	—	274	—
		14	Mikkelin lääni	49,288	—	—	—	—	—	—	—	8	—	29	3	37	3
		19	Kuopion lääni	65,706	—	—	—	—	—	—	—	7	—	50	2	57	2
		27	Vaasan lääni	175,191	—	—	—	—	—	—	—	18	—	146	4	164	4
		20	Oulun lääni	122,045	—	—	—	—	—	—	—	15	—	80	—	97	—
	236		2,186,492							7	1	134	1	1,274	19	1,415	21

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoimann määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.		
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.				
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.			
X	27	Lasimestareja.														
		<i>Kaupungeissa.</i>														
		5	Uudenmaan lääni	53,025	—	—	—	3	—	10	3	13	3	—		
		8	Turun lääni	72,487	—	—	—	3	—	13	—	16	—	—		
		3	Hämeen lääni	34,700	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—		
		3	Vaasan lääni	4,504	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—		
		1	Oulun lääni	2,000	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—		
		20		166,716												
"	"	Nuohoojia.														
		<i>Kaupungeissa.</i>														
		10	Uudenmaan lääni	57,889	—	—	—	1	—	31	—	32	—	—		
		4	Turun lääni	21,576	—	—	—	3	—	16	—	19	—	—		
		4	Hämeen lääni	12,600	—	—	—	—	13	—	13	—	—	—		
		3	Viipurin lääni	3,950	—	—	—	—	—	5	—	5	—	—		
		3	Mikkelin lääni	2,325	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—		
		3	Kuopion lääni	5,400	—	—	—	—	—	1	—	5	—	6	—	
		5	Vaasan lääni	6,800	—	—	—	—	—	1	—	9	—	11	—	
		2	Oulun lääni	2,350	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—		
34		112,890														
"	"	Kadunlaskijoita.														
		<i>Kaupungeissa.</i>														
		2	Uudenmaan lääni	42,040	—	—	—	13	—	87	2	100	2	—		
XI	28	Ravinto- ja nautintoaineita valm. teollisuutta.														
		Kauppajauhomyllyjä.														
		<i>Kaupungeissa.</i>														
		1	Uudenmaan lääni	180,000	Jauh. 900,000 kg. jauhoja.	—	—	—	—	4	—	4	—	Kotim. ja venäl. rukiita.		

Ryhmä.	Luoikka.	Lukunumara.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.	
XI	28	2	536,783	Jauh. 3,641,260 kg. jauh., viljaa sekä tullijauhatusiin 25,798 hl. viljaa.	
		1	706,740	Jauh. 2,800,000 kg. riisiryynejä.	
		3	1,632,100	Jauh. 5,996,664 kg. jauhoja ja ryynejä sekä tullijauhatusiin 56,800 hl. viljaa.	
		1	1,492,740	Jauh. 4,500,000 kg. ruisj., 150,000 kg. ohraj., 2,000 kg. kaurar., 16,000 kg. kauraa, 2,400,000 kg. riisiryynejä, 750,000 kg. rehujauboja.	
		1	212,437	Jauh. 1,055,790 kg. jauhoja, 82,117 kg. rehuja, 58,400 kg. riisiryynejä, 21,500 kg. maltaita.	
		9	4,760,800	21,504,114 kg. jauhoja ja ryynejä, 832,117 kg. rehujauboja, 21,500 kg. maltaita, 16,000 kg. kaurajoja sekä tullijauh. 82,598 hl. viljaa.	
		<i>Maaseudulla.</i>			
		2	684,685	3,957,728 kg. jauhoja.	
		3	383,020	2,667,960 kg. jauhoja ja ryynejä.	
		5	1,067,705	6,625,688 kg. jauhoja ja ryynejä.	
"	"	Tullijauhomyllyjä. <i>Kaupungeissa.</i>			
		2	—	Jaubettu 5,185 hl. viljaa.	
		4	—	" 68,490 " "	
		4	—	" 63,629 " "	
		2	—	" 6,844 " "	
		1	—	" 6,447 " "	

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuotta.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
1 höyryk. 12 hv., 1 turb. 90 hv.	—	—	—	—	19	—	19	—	1 höyrymylly, 1 vesimylly, 3,641,260 kg. sekä 25,798 hl. kot. viljaa, 783,000 kg. ulk. viljaa.
1 höyryk. 75 hv.	—	—	1	—	17	—	18	—	1 höyrym. Käyt. 27,658 sakkia raakariisiä 663,792 m. arv.
3 " 105 "	—	—	—	—	17	—	17	—	3 höyrym. Käyt. 1,800 hl. kot. viljaa, 5,109,164 kg. ja 63,500 hl. ulk. viljaa.
3 " 650 "	—	—	2	—	29	3	31	3	1 höyrym. Käyt. 320,000 kg. kot. viljaa, 7,600,000 kg. ulk. viljaa.
2 " 76 "	—	—	—	—	59	37	59	37	1 höyrym. Käyt. 10,000 kg. kot. ohria, 1,173,100 kg. ulk. rukiita, 80,000 kg. riisiä.
10 höyryk. 918 hv.	—	—	3	—	145	40	148	40	8 höyrym. 1 vesim., 3,971,260 kg., 27,598 hl. kot. vilj., 14,745,264 kg., 93,500 hl. ulk. vilj. sekä 27,658 sakkia raakariisiä.
1 höyryk. 16 hv.	—	—	—	—	29	—	29	—	1 höyrymylly, 1 vesim. Käyt. 4,658,728 kg. ulk. viljaa.
1 höyryk. 25 hv.	—	—	1	—	7	—	8	—	1 höyrymylly, 2 vesim. Käyt. 986,400 kg. ja 11,500 hl. ulk. viljaa.
2 höyryk. 41 hv.	—	—	1	—	36	—	37	—	2 höyrymyllyä, 3 vesimyllyä, 5,645,128 kg. ja 11,500 hl. ulk. viljaa.
1 höyryk. 42 hv., 1 yht. mootori sahan kanssa.	—	—	—	—	2	—	2	—	2 höyrymyllyä.
1 höyryk. 57 hv., 1 yht. mootori sahan kanssa.	—	—	—	—	10	—	10	—	4 "
1 höyryk. 30 hv., 1 yht. mootori sahan kanssa.	—	—	—	—	10	—	10	—	3 " 1 vesimylly.
1 yht. mootori sahan kanssa.	—	—	—	—	2	—	2	—	1 höyrymylly, 1 vesimylly.
—	—	—	—	—	2	—	2	—	1 vesimylly.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.		Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	
XI	28	1	Oulun lääni	—	Jauh. 1,000 hl. viljaa.	
		14		—	Jauh. 151,595 hl. viljaa.	
			<i>Maaseuduilla.</i>			
		122	Uudenmaan lääni	—	Jauhettu 360,803 hl. viljaa.	
		169	Turun lääni	—	" 537,234 " "	
		184	Hämeen lääni	—	" 597,903 " "	
		307	Viipurin lääni	—	" 741,457 " "	
		180	Mikkelin lääni	—	" 412,952 " "	
		205	Kuopion lääni	—	" 321,465 " "	
		334	Vaasan lääni	—	" 775,146 " "	
	66	Oulun lääni	—	" 195,289 " "		
		1,567		—	Jauhettu 3,942,249 hl. viljaa.	
"	29		Sokeritehtaita.			
			<i>Kaupungeissa.</i>			
		1	Uudenmaan lääni	8,625,088	9,296,379 kg. puhdistettua, 333,915 kg. krossisokeria, 222,594 kg. fariinisok., 216,159 kg. siirappia.	
		1	Turun lääni	5,400,000	5,921,088 kg. puhdistettua ja fariinisokeria, siirappia.	
		2		14,025,088		

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
1 höyryk. 12 hv.	Yht. työv. villateollisuuslaitoksen kanssa.								1 höyrymylly.
7 höyryk. 141 hv., 4 yht. mot. sahojen kanssa.	—	—	—	—	26	—	26	—	11 höyrymyllyä, 3 vesimyllyä.
6 yht. mot. sahojen kanssa, 1 petr. mot. 14 hv.	—	—	1	—	152	1	153	1	7 höyrymyllyä, 115 vesimyllyä.
3 höyryk. 40 hv., 6 yht. mot. sahojen kanssa.	1	—	5	—	211	2	217	2	9 höyrymyllyä, 160 vesimyllyä.
10 höyryk. 83 hv., 16 yht. mot. sahojen kanssa.	2	—	1	—	208	9	211	9	26 höyrymyllyä, 154 vesimyllyä, 4 tuulimyllyä.
3 höyryk. 26 hv., 109 yht. mot. sahojen kanssa.	—	—	18	—	346	4	364	4	112 höyrymyllyä, 195 vesimyllyä.
7 höyryk. 43 hv., 4 yht. mot. sahojen kanssa.	2	—	4	—	193	1	199	1	11 höyrymyllyä, 169 vesimyllyä.
6 höyryk. 42 hv., 5 yht. mot. sahojen kanssa.	—	1	6	2	210	3	216	6	11 höyrymyllyä, 194 vesimyllyä.
17 yht. mot. sahojen kanssa.	2	—	10	—	402	5	414	5	17 höyrymyllyä, 317 vesimyllyä.
5 höyryk. 50 hv., 2 yht. mot. sahojen kanssa.	—	—	4	—	88	—	92	—	7 höyrymyllyä, 59 vesimyllyä.
34 höyryk. 290 hv.	7	1	49	2	1,810	25	1,866	28	200 höyrymyllyä, 1,363 vesimyllyä, 4 tuulimyllyä.
14 höyryk. 322 hv.	1	—	20	—	187	6	208	6	Käyt. 10,034,365 kg. venäl. raakasokeria 7,024,055 m. arv.
9 höyryk. 500 hv.	—	—	2	—	188	30	190	30	Käyt. 5,994,245 kg. raakasok.
23 höyryk. 822 hv.	1	—	22	—	275	36	398	36	Käyt. 16,028,610 kg. raakasokeria.

Ryhmä.	Luoikka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
XI	29	Makaronitehdas. <i>Maaseuduilla.</i>		
		1	Vaasan lääni	10,080 —
		Kahvinlisäyστεhdas. <i>Kaupungeissa.</i>		
		1	Turun lääni	900 1,500 kg. mallaskahvia.
		Sikuuritehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>		
		1	Uudenmaan lääni	40,000 —
		1	Turun lääni	12,000 42,000 kg. sikuuria.
		1	Hämeen lääni	94,353 398,970 " "
		1	Vaasan lääni	150,000 500,000 " "
		4		296,353 940,970 kg. sikuuria.
<i>Maaseuduilla.</i>				
2	Viipurin lääni	40,310 117,904 kg. sikuuria.		
Kakao- ja suklaattitehdas. <i>Kaupungeissa.</i>				
1	Uudenmaan lääni	400,000 Kakaota, suklaattia, marmelaadeja, karamellejä.		
Höyryleipomoita. <i>Kaupungeissa.</i>				
3	Uudenmaan lääni	601,400 —		

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	2	—	3	—	3	2	Käyt. ulk. raakatav. 5,775 m. arv.
—	—	—	—	2	1	—	1	2	Käyt. 1,500 kg. kot. maltaita, ulk. raakatav. 150 m. arv.
1 höyryk. 4 hv.	—	—	2	—	4	19	6	19	Käyt. 155 tonnia ulk. sikuurijuuria 21,000 m. arv.
—	—	—	—	—	2	3	2	3	Käyt. 48,000 kg. ulk. sikuurijuuria.
1 höyryk. 10 hv.	—	—	—	—	6	8	6	8	Käyt. 426,788 kg. ulk. sikuurijuuria, 72,385 m. arv.
1 " 14 "	1	—	—	—	12	12	13	12	Käyt. 600,000 kg. ulk. sikuurijuuria.
3 höyryk. 28 hv.	1	—	2	—	24	42	27	42	Käyt. 1,229,788 kg. ulk. sikuurijuuria.
2 höyryk. 12 hv.	—	—	5	—	10	1	15	1	Käyt. 276,000 kg. ulk. sikuurijuuria.
2 höyryk. 30 hv.	—	—	6	22	56	25	62	47	—
5 höyryk. 29 hv.	1	1	9	1	68	37	78	39	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoimann määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.				
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.						
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.					
XI	30	Leipomoita.																
		<i>Kaupungeissa.</i>																
		58	Uudenmaan lääni	1,446,013	—	—	2	2	28	8	170	144	200	154	—			
		55	Turun lääni	703,439	—	—	2	—	17	6	101	57	120	63	—			
		23	Hämeen lääni	475,059	—	—	1	1	17	3	56	28	74	32	—			
		23	Viipurin lääni	701,201	—	—	4	—	17	6	99	19	120	25	—			
		12	Mikkelin lääni	143,968	—	—	—	—	9	1	20	2	29	3	—			
		18	Kuopion lääni	279,026	—	—	—	—	19	3	36	11	55	14	—			
		36	Vaasan lääni	586,334	—	—	1	—	16	1	62	39	79	40	—			
		26	Oulun lääni	209,349	—	—	—	1	3	3	24	28	27	32	—			
		251		4,544,389			10	4	126	31	568	328	704	363				
		"	"	Sokurileipomoita.														
<i>Kaupungeissa.</i>																		
5	Uudenmaan lääni			178,718	—	—	—	—	5	—	32	11	37	11	—			
5	Turun lääni			119,300	—	—	2	1	4	—	19	6	25	7	—			
1	Kuopion lääni			4,500	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—	—			
3	Vaasan lääni			70,017	—	—	—	—	2	—	8	2	10	2	—			
2	Oulun lääni			8,415	—	—	—	—	—	—	1	5	1	5	—			
16				380,950			2	1	12	—	61	24	75	25				
"	"			Karamellitehtaita.														
				<i>Kaupungeissa.</i>														
				8	Uudenmaan lääni	712,490	—	—	—	2	2	31	72	59	74	92	—	
				1	Turun lääni	12,130	—	—	—	—	—	2	2	2	2	2	—	
		1	Viipurin lääni	25,000	—	—	—	—	—	8	12	8	8	12	—			
		3	Vaasan lääni	36,200	—	—	—	—	—	4	5	4	5	5	—			
		13		785,820			—	2	2	31	86	78	88	111				
		<i>Maaseuduilla.</i>																
		1	Turun lääni	22,000	—	—	—	—	—	—	2	2	2	2	—			

Valmist. 14,600 kg. karamellejä.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoimann määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.						
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.								
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.							
XI	30		Sianteurastuslaitos. <i>Kaupungeissa.</i>																	
		1	Vaasan lääni	86,275	—					6	—	6	—							
"	"		Teurastuslaitoksia. <i>Kaupungeissa.</i>																	
		42	Uudenmaan lääni	570,924	—			2	—	66	7	68	7							
		21	Turun lääni	139,489	—			—	—	22	6	22	6							
		8	Hämeen lääni	118,375	—			—	—	11	2	11	2							
		5	Viipurin lääni	121,496	—			—	—	10	—	10	—							
		7	Mikkelin lääni	25,999	—			—	—	11	1	11	1							
		10	Kuopion lääni	165,200	—			—	—	15	—	15	—							
		7	Vaasan lääni	96,191	—			—	—	18	—	19	—							
		4	Oulun lääni	30,000	—			—	—	7	1	7	1							
		104		1,267,674				3	—	160	17	163	17							
"	"		Makkaratehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>																	
		2	Uudenmaan lääni	221,000	—			1	2	18	8	19	10							
"	"		Makkaralaitoksia. <i>Kaupungeissa.</i>																	
		7	Uudenmaan lääni	205,675	—			2	—	27	9	29	9							
		9	Turun lääni	157,969	—			—	—	34	6	34	6							
		5	Hämeen lääni	111,038	—			1	—	3	3	17	9	21	12					
		4	Viipurin lääni	82,900	—			—	—	4	1	9	2	13	3					
		1	Mikkelin lääni	3,200	—			—	—	—	—	1	—	1	—					
		3	Kuopion lääni	47,500	—			—	—	3	—	8	—	11	—					
		2	Oulun lääni	100,394	—			—	—	8	—	8	—	—	—					
		31		708,676				3	—	10	4	104	26	117	30					

Ryhmä	Luokka	Lukumäärä	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suomen markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.			
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.					
						Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia				
XI	30	Konservitehtaita.															
		<i>Kaupungeissa.</i>															
		1	Turun lääni	40,000	Anjovista y. m.	—	1	2	—	—	4	5	5	7	—		
		<i>Maaseuduilla.</i>															
	1	Turun lääni	11,300	—	1 höyryk. 3 hv.	—	—	1	—	1	3	2	3	—			
	"	"	Mallastehtaita.														
			<i>Kaupungeissa.</i>														
			1	Oulun lääni	8,700	Valm. 42,800 kg. maltaita.	—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. 48,000 kg. kot. ohria.	
			<i>Maaseuduilla.</i>														
			1	Hämeen lääni	22,000	67,000 kg. maltaita.	—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. 90,000 kg. kot. ohria.	
1			Vaasan lääni	6,226	Ohrmaltaita.	—	—	—	—	—	1	—	1	—	" 566 hl. " "		
2		28,226															
"	31	Olutpanimoita.															
		<i>Kaupungeissa.</i>															
		5	Uudenmaan lääni	2,171,298	7,139,600 litr. olutta, 117,100 litr. portteria, 36,800 litr. simaa.	6 höyryk. 144 hv.	—	—	2	—	249	128	251	128	Käyt. 1,655,000 kg. kot. viljaa, 528,707 kg. ulk. viljaa, 27,277 kg. humaloita, 131,128 m. arv.		
		11	Turun lääni	1,162,298	4,810,152 litr. olutta.	4 " 34 "	—	—	7	—	144	45	151	45	Käyt. 1,009,033 kg. kot. viljaa, 143,751 kg. ulk. viljaa, 11,579 kg. humaloita, 46,640 m. arv.		
		7	Hämeen lääni	846,300	4,019,700 litr. olutta, 28,700 litr. simaa, 91,300 pull. virvoitusjuom.	4 " 72 "	—	—	4	—	112	22	116	22	Käyt. 142,000 kg. kot. viljaa, 1,400,000 kg. ulk. vilja, 12,450 kg. humaloita, 45,860 m. arv.		
6	Viipurin lääni	1,053,240	4,506,251 litr. olutta, 13,872 litr. simaa.	4 " 46 "	—	1	3	4	116	38	119	43	Käyt. 1,601,820 kg. ulk. viljaa, 13,608 kg. humaloita, 56,127 m. arv.				

Ryhmä.	Luokka.	Lokumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
XI	31	3	Mikkelin lääni	90,500	424,000 litr. olutta.	—	—	—	—	24	6	24	6	Käyt. 133,306 kg. kot. viljaa, 1,900 kg. humaloita, 6,140 m. arv.	
		5	Kuopion lääni	236,815	818,815 ” ”	—	1	—	1	—	53	14	55	14	Käyt. 180,140 kg. kot. viljaa, 91,500 kg. ulk. viljaa, 2,841 kg. humaloita, 14,960 m. arv.
		6	Vaasan lääni	226,320	656,308 ” ”	1 höyryk. 8 hv.	—	—	—	—	46	13	46	13	Käyt. 149,079 kg. kot. viljaa, 66,000 kg. ulk. viljaa, 2,414 kg. humaloita, 11,119 m. arv.
		6	Oulun lääni	268,989	724,583 ” ” 5,023 litr. portteria.	2 ” 7 ”	—	—	1	—	40	15	41	15	Käyt. 79,734 kg. kot. viljaa, 125,284 kg. ulk. viljaa, 3,101 kg. humaloita, 15,987 m. arv.
	49		6,055,760	23,099,409 litr. olutta, 122,123 litr. portteria, 79,372 litr. simaa, 91,300 pull. virvoitusjuomia.	21 höyryk. 311 hv.	1	1	18	4	784	281	803	286	Käyt. 3,348,292 kg. kot. viljaa, 3,957,062 kg. ulkon. viljaa, 75,170 kg. humaloita, 327,961 m. arv.	
	<i>Maaseuduilla.</i>														
	7	Uudenmaan lääni	585,042	1,720,900 litr. olutta ja portteria.	2 höyryk. 21 hv.	—	—	—	—	70	27	70	27	Käyt. 62,540 kg. kot. viljaa, 513,102 kg. ulk. viljaa, 1,043 kg. humaloita, 27,816 m. arv.	
	6	Turun lääni	288,927	1,016,589 litr. olutta, 22,800 litr. portteria, 29,400 pull. virvoitusjuomia, 203,500 litr. sahtia.	2 ” 12 ”	—	—	2	—	65	12	67	12	Käyt. 108,335 kg. kot. viljaa, 336,073 kg. ulk. viljaa, 4,370 kg. humaloita, 33,670 m. arv.	
	5	Hämeen lääni	248,663	720,354 litr. olutta.	3 ” 30 ”	—	—	—	1	44	8	44	9	Käyt. 231,610 kg. kot. viljaa, 25,000 kg. ulk. viljaa, humaloita 11,594 m. arv.	
	4	Viipurin lääni	173,230	730,500 litr. olutta, 59,000 pull. virvoitusjuomia.	1 ” 6 ”	—	—	—	—	28	12	28	12	Käyt. 50,000 kg. kot. viljaa, 162,070 kg. ulkon. viljaa, 11,000 kg. humaloita, 9,100 m. arv.	
	2	Mikkelin lääni	35,400	125,000 litr. olutta, 15,000 pull. virvoitusjuomia.	—	—	—	—	—	8	2	8	2	Käyt. 16,000 kg. kot. viljaa, 22,250 kg. ulk. viljaa, 480 kg. humaloita, 2,415 m. arv.	
	2	Kuopion lääni	38,832	100,988 litr. olutta.	—	—	—	—	—	10	2	10	2	Käyt. 40,000 kg. kot. viljaa, 400 kg. humaloita, 1,800 m. arv.	
11	Vaasan lääni	603,686	1,850,406 litr. olutta.	3 höyryk. 38 hv.	—	—	4	3	93	22	97	25	Käyt. 421,186 kg. kot. viljaa, 163,000 kg. ulk. viljaa, 7,373 kg. humaloita, 45,637 m. arv.		
37		1,973,780	6,287,537 litr. olutta ja portteria, 103,400 pull. virvoitusjuomia.	11 höyryk. 107 hv.	—	—	6	4	318	85	324	89	Käyt. 929,671 kg. kot. viljaa, 1,221,495 kg. ulkon. viljaa, 24,666 kg. humaloita, 132,032 m. arv.		

Ryhmä.	Luokka.	Lukunäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.																											
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.																													
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.																												
XI	31		Portteripanimo. <i>Kaupungeissa.</i>		—																																				
			1	Uudenmaan lääni										25,000	50,000 litr. portteria, 10,000 litr. olutta.	—	—	—	—	3	4	3	4	Käyt. 23,000 kg. kot. viljaa, 400 kg. humaloita, 800 m. arv.																	
			Viinapolttimoita. <i>Kaupungeissa.</i>											1,278,248	3,788,498 litr. raakaviinettä.	17	höyryk. 290 hv.																								
			2	Uudenmaan lääni																							170,055	482,147 litr. raakaviinettä.	—	—	—	—	28	1	28	1	Käyt. 132,304 kg. kot. viljaa, 632,187 kg. ulk. viljaa, josta 407,450 kg. maissia.				
			7	Turun lääni																							331,893	1,092,657 " "	7	"	102	"	—	—	—	—	147	4	147	4	Käyt. 1,353,625 kg. kot. viljaa, 373,400 kg. maissia, 4,535 hl. potaatteja.
			1	Hämeen lääni																							161,315	403,289 " "	1	"	12	"	—	—	—	—	20	—	20	—	Käyt. 178,580 kg. kot. viljaa, 404,424 kg. maissia.
			1	Viipurin lääni																							110,735	283,939 " "	1	"	18	"	—	—	—	—	18	—	18	—	Käyt. 69,740 kg. kot. ohria, 385,005 kg. kotimaan rukiita, 82,830 kg. maissia.
			1	Mikkelin lääni																							33,638	101,934 " "	1	"	40	"	—	—	—	—	10	—	10	—	Käyt. 16,736 kg. kot. ohria, 4,720 kg. kot. rukiita.
			2	Kuopion lääni																							140,806	461,922 " "	2	"	20	"	—	—	—	—	36	—	36	—	Käyt. 132,200 kg. kot. viljaa, 508,647 kg. maissia.
			3	Vaasan lääni																							329,806	962,610 " "	3	"	62	"	—	—	1	—	41	2	42	2	Käyt. 230,790 kg. kot. viljaa, 1,131,669 kg. ulkom. viljaa, 1,078,869 kg. potaatteja.
Maaseuduilla.		420,881	1,262,796 litr. raakaviinettä.	2	höyryk. 37 hv.																																				
3	Uudenmaan lääni																														420,881	1,262,796 litr. raakaviinettä.	—	—	—	—	21	1	21	1	Käyt. 292,146 kg. kot. viljaa, 2,030,737 kg. ulkom. viljaa, josta 731,635 kg. maissia, 1,268 kg. herneitä.
2	Turun lääni													55,147	213,333 " "	1	"	14	"	—	—	—	—	20	—	20					—	Käyt. 109,967 kg. kot. viljaa, 170,100 kg. ulk. viljaa, 24,900 kg. siirappia.									
2	Hämeen lääni	374,557	1,049,118 " "	3	"	42	"	—	—	2	—	22	8	24	8	Käyt. 284,450 kg. kot. viljaa, 1,629,980 kg. ulkom. viljaa, 40,672 kg. tärkkelystä.																									

Ryhmä.	Luokka.	Lukunumääri.	Valmistetun tavarantoim. arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoim. paljous ja laji.	
XI	31	1	Mikkelin lääni	140,000 400,000 litr. väkiviinettä.	
		1	Oulun lääni	45,013 112,533 " "	
		9		1,035,598 3,037,780 litr. väkiviinettä.	
		Väkiivitehtaita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>		Netto.	
		7	Uudenmaan lääni	306,266 2,350,582 litr. tisl. väkiviinettä.	
		11	Turun lääni	156,633 1,819,609 " "	
		2	Hämeen lääni	112,257 840,000 " "	
		6	Viipurin lääni	100,856 770,930 " "	
		3	Mikkelin lääni	86,051 513,120 " "	
2	Kuopion lääni	74,713 526,054 " "			
4	Vaasan lääni	41,446 540,281 " "			
2	Oulun lääni	28,088 116,196 " "			
	37		906,310 7,476,772 litr. tisl. väkiviinettä.		
Painohiivatehtaita.					
<i>Maaseuduilla.</i>					
1	Uudenmaan lääni	231 386 192,822 kg. hiivaa.			

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
1 höyryk. 30 hv.	—	—	—	—	17	—	17	—	Käyt. 250,000 kg. kot. viljaa, 350,000 kg. ulk. viljaa, 49,000 m. arv.
1 " 25 "	—	—	—	—	13	—	13	—	Käyt. 42,047 kg. kot. ohria, 158,432 kg. ulkom. rukiita, 25,349 m. arv.
8 höyryk. 148 hv.	—	—	2	—	93	9	95	9	Käyt. 978,610 kg. kot. viljaa, 4,339,249 kg. ulkom. viljaa, siitä 731,635 kg. maissia, 1,268 kg. herneitä, 24,900 kg. siirappia, 40,670 kg. tärkkelystä.
6 höyryk. 38 hv.	—	—	—	—	35	1	35	1	Käyt. 2,389,034 litr. raakaviinettä.
1 " 10 "	—	—	—	—	37	3	37	3	Käyt. 1,645,689 litr. raakaviinettä.
1 " 8 "	—	—	—	—	11	—	11	—	Käyt. 200,000 litr. raakaviinettä, 465,000 litr. paloviinaa, 500,000 m. arv.
4 " 22 "	—	—	1	—	17	7	18	7	Käyt. 637,546 litr. raakaviinettä.
1 " 15 "	—	—	—	—	7	2	7	2	Käyt. 443,886 litr. raakaviinettä.
—	—	—	—	—	8	—	8	—	Käyt. 557,843 litr. raakaviinettä, 587,527 m. arv.
1 höyryk. 10 hv.	—	—	—	—	11	1	11	1	Käyt. 218,987 litr. raakaviinettä, 222,442 litr. paloviinaa.
—	—	—	—	—	3	—	3	—	Käyt. 91,360 litr. raakaviinettä 98,496 m. arv.
14 höyryk. 103 hv.	—	—	1	—	129	14	130	14	Käyt. 6,184,345 litr. raakaviinettä, 687,442 litr. paloviinaa.
3 höyryk. 65 hv.	2	1	3	3	43	11	48	15	Käyt. 51,935 kg. potaattijauha.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.
XI	31	2	295,000	210,000 kg. hiivaa.
		3	526,386	402,822 kg. hiivaa.
"	"	Punssi- ja viinitehtaita.		
		<i>Kaupungeissa.</i>		
		6	731,440	478,370 litr. punssia ja viinejä.
		4	852,447	649,056 " " "
		1	12,000	11,000 " " " 20,000 pull. virvoitusjuomia.
		11	1,595,887	1,138,426 l. punssia ja viinejä, 20,000 pull. virvoitusjuomia.
"	"	Etikkatehtaita.		
		<i>Kaupungeissa.</i>		
		1	13,800	60,000 litr. etikkaa.
		4	12,150	78,204 " " "
		1	3,230	9,500 " " "
		6	29,180	147,704 litr. etikkaa.
		<i>Maaseudulla.</i>		
		1	48,217	9,855 kg. kiviä, 74,610 litr. etikkaa.
"	"	Kivennäisvesitehtaita.		
		<i>Kaupungeissa.</i>		
		13	288,432	2,258,945 pull. kivennäisvesiä ja virvoitusjuomia, 219,843 litr. sahtia.
		10	67,454	501,385 pull. kivennäisvesiä.
		8	127,886	848,900 " " "
		9	111,342	1,100,874 " " "

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuotta.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	Sisält. polttimo-ilm.								—
3 höyryk. 65 hv.	2	1	3	3	43	11	48	15	—
—	—	—	1	—	16	10	17	10	Käyt. ulk. raakatav. 258,240 m. arv.
—	—	—	—	—	16	5	16	5	Käyt. ulk. raakatav. 109,098 m. arv.
—	—	—	—	—	2	2	2	2	Käyt. väkiviinettä ja viinejä 5,000 m. arv.
—	—	—	1	—	34	17	35	17	—
—	—	—	—	—	3	—	3	—	Käyt. 19,937 litr. väkivaroita.
—	—	—	—	—	2	4	2	4	" 20,606 " "
—	—	—	—	—	1	1	1	1	" 3,500 " " 4,025 m. arv.
—	—	—	—	—	6	5	6	5	Käyt. 44,043 litr. väkivaroita.
—	Sisält. painohiivateht. ilm.								Käyt. 123,865 litr. väkiviinettä.
—	—	—	6	1	54	22	60	23	—
—	—	—	3	1	17	10	20	11	—
—	2	—	3	—	20	19	25	19	—
—	—	—	3	1	27	13	30	14	—

Ryhmä	Luokka	Lukunumero	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	
					XI
		7	Kuopion lääni	84,238	371,042 " "
		12	Vaasan lääni	85,133	743,134 " "
		3	Oulun lääni	55,601	395,898 " "
		67		806,617	6,375,778 pull. kivennäisvesiä ja virvoitusjuomia, 219,843 litr. sahtia.
			<i>Maaseuduilla.</i>		
		2	Uudenmaan lääni	4,550	39,000 pull. virvoitusjuomia.
		5	Turun lääni	33,400	247,769 " "
		4	Hämeen lääni	12,220	83,000 " "
		1	Kuopion lääni	840	5,500 " "
		3	Vaasan lääni	40,730	335,000 " "
		15		91,740	710,269 pull. virvoitusjuomia.
			Tupakkatehtaita.		
			<i>Kaupungeissa.</i>		
		9	Uudenmaan lääni	2,244,302	133,557,750 sikaaria ja papirossia, 10,134 kg. tupakkaa, 13,068 kg. nuuskaa.
		5	Turun lääni	2,196,640	84,220,500 papirossia, 3,120,000 sikaaria, 484,600 kg. piipputupakkaa, 32,500 kg. rullatupakkaa, 8,000 kg. nuuskaa, suutupakkaa.
		3	Hämeen lääni	159,482	2,205,400 papirossia, 450 kg. tupakkaa, 200 laat. piipputupakkaa.
		7	Viipurin lääni	1,711,435	69,406,500 papirossia, 13,739,600 sikaaria, 2,500 kg. piipputupakkaa, 3,892,000 pap.törtöjä, 9,725 laat. sikaareja.
		1	Kuopion lääni	18,000	—

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	2	—	10	5	12	5	—
—	—	—	1	—	11	9	12	9	—
—	—	—	2	1	15	7	17	8	—
—	1	—	2	—	5	2	8	2	—
	3	—	22	4	159	87	184	91	
—	—	—	—	1	2	1	2	2	—
—	2	—	2	1	9	10	13	11	—
—	—	—	—	—	6	4	6	4	—
—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
—	—	—	2	—	2	2	4	2	—
	2	—	4	2	22	17	28	19	
3 höyryk. 39 hv.	1	2	10	41	75	553	86	596	Käyt. tupakkaa 1,068,349 m. arv.
1 " 25 "	4	1	23	87	69	370	96	458	—
1 " 12 "	—	—	1	13	17	56	18	69	Käyt. tupakkaa 65,419 m. arv.
4 " 94 "	—	4	32	54	178	451	210	509	Käyt. tupakkaa 1,130,845 m. arv.
—	—	—	4	3	8	8	12	11	Käyt. 7,600 kg. ulk. tupakkaa 11,900 m. arv.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.		Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	
XI	32	7	Vaasan lääni	3,857,721	112,229,000 papirossia, 8,707,750 sikaareja, 4,800 laat. ja 133,015 kg. karttusitupakkaa, 192,790 kg. nuuskaa, 27,878 kg. suuttipakkaa, rullatupakkaa.	
		32		10,187,580	9,725 laat. sikaareja ja 427,186,500 papirosseja ja sikaareja, 691,077 kg., 5,000 laat. tupakkaa, 213,858 kg. nuuskaa, 3,892,000 papirosstörtöjä.	
		<i>Maaseuduilla.</i>				
XII	33	3	Viipurin lääni	148,992	8,374,900 sikaaria.	
		Vaatetus- ja puhdistusaineiden teollisuutta.				
		Paitatehtaita.				
		<i>Kaupungeissa.</i>				
		2	Uudenmaan lääni	35,000	—	
		4	Turun lääni	293,148	—	
		1	Hämeen lääni	12,600	—	
		7		340,748		
		Räätälinverstaita.				
		<i>Kaupungeissa.</i>				
95	Uudenmaan lääni	1,627,816	—			
105	Turun lääni	679,143	—			
50	Hämeen lääni	489,778	—			
63	Viipurin lääni	647,472	—			
22	Mikkelin lääni	113,913	—			
41	Kuopion lääni	211,508	—			
35	Vaasan lääni	351,123	—			
25	Oulun lääni	175,340	—			
		436		4,296,093		

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.	
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.			
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
3 höyryk. 34 hv.	—	—	65	114	85	507	150	621	Käyt. ulk. tupakkaa 1,432,074 m. arv.	
12 höyryk. 204 hv.	5	7	135	312	432	1,945	572	2,264	Käyt. tupakkaa 3,708,587 m. arv.	
—	—	—	11	14	30	43	41	57	Käyt. 58,302 kg. ja 120 mattoa tupakkaa.	
—	—	—	1	—	1	26	2	26	—	
—	—	11	—	50	3	144	3	205	—	
—	—	—	—	—	—	8	—	8	—	
—	—	11	1	50	4	178	5	239	—	
—	—	6	1	26	11	353	209	385	221	—
—	—	4	3	20	18	228	142	252	163	—
—	—	1	2	7	2	146	39	154	43	—
—	—	2	—	35	7	205	16	242	23	—
—	—	—	—	15	1	49	16	64	17	—
—	—	1	—	28	7	80	36	109	43	—
—	—	2	—	25	—	133	10	160	10	—
—	—	2	—	11	1	84	24	97	25	—
		18	6	167	47	1,278	492	1,463	545	

Ryhmä.	Luoikka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	
XII	33	Jalkinetehtas.			
		<i>Maaseuduilla.</i>			
		1	Hämeen lääni	223,500	26,400 paria jalkineita.
		Suutarinverstaita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		138	Uudenmaan lääni	611,974	—
		117	Turun lääni	400,562	—
		49	Hämeen lääni	263,997	—
		66	Viipurin lääni	305,500	—
		22	Mikkelin lääni	59,202	—
55	Kuopion lääni	164,720	—		
61	Vaasan lääni	193,866	—		
24	Oulun lääni	184,683	—		
	532		2,184,504		
"	"	Puujalkinetehtas.			
		<i>Maaseuduilla.</i>			
	1	Hämeen lääni	16,700	Puukenkkiä.	
"	34	Tukanleikkauslaitoksia.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		17	Uudenmaan lääni	73,925	—
		9	Turun lääni	21,700	—
		6	Hämeen lääni	8,850	—
		8	Viipurin lääni	22,993	—
		1	Mikkelin lääni	596	—
		2	Kuopion lääni	3,600	—
		5	Vaasan lääni	14,100	—
		3	Oulun lääni	7,800	—
	51		153,564		

Käytetyn koncellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
Vesivoima.	6	1	5	4	54	27	65	32	—
—	6	—	19	1	406	23	431	24	—
—	10	1	21	—	257	6	288	7	—
—	2	—	13	—	145	9	160	9	—
—	4	—	29	—	161	4	194	4	—
—	1	—	9	—	42	—	52	—	—
—	2	—	28	—	131	1	161	1	—
—	1	—	28	—	125	—	154	—	—
—	3	—	13	1	82	14	98	15	—
	29	1	160	2	1,349	57	1,538	60	
1 höyryk. 75 hv.	—	—	—	—	40	10	40	10	—
—	—	—	6	1	39	9	45	10	—
—	—	—	1	—	15	2	16	2	—
—	—	—	1	—	12	—	13	—	—
—	—	—	1	—	18	—	19	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	1	—	—	—	3	—	4	—	—
—	—	—	1	1	7	1	8	2	—
—	—	—	1	—	5	1	6	1	—
	1	—	11	2	100	13	112	15	

Ryhmä	Luokka	Lukumäärä	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	
XIII	36	Kivipaino.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		3	Uudenmaan lääni	667,245	Kirja- ja kivipainotöitä, kemigraafisia kuvanvalm., kartongivalm., stereotypitöitä.
		4	Turun lääni	226,370	
		7		893,615	
		Puupiiroslaitoksia.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
2	Uudenmaan lääni	3,900			
Valokuvauslaitoksia.					
<i>Kaupungeissa.</i>					
	9	Uudenmaan lääni	179,000	—	
	8	Turun lääni	59,001	—	
	5	Hämeen lääni	38,050	—	
	3	Viipurin lääni	31,500	—	
	2	Kuopion lääni	18,967	—	
	6	Vaasan lääni	29,100	—	
	2	Oulun lääni	10,940	—	
	35		366,558		

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
2 höyryk. 35 hv.	4	—	31	24	94	42	129	66	Käyt. paperia 173,465 mk. arv., ulk. aineita 99,538 mk. arv.
1 " 7 "	—	—	14	42	29	51	43	93	Käyt. paperia 35,058 mk. arv., ulk. aineita 21,000 mk. arv.
3 höyryk. 42 hv.	4	—	45	66	123	93	172	159	Käyt. paperia 208,523 mk. arv., ulk. aineita 120,538 mk. arv.
—	—	—	—	—	2	1	2	1	—
—	—	3	1	2	13	49	14	54	—
—	—	—	—	3	10	12	10	15	—
—	—	—	1	2	2	10	3	12	—
—	—	1	—	—	3	2	3	3	—
—	—	—	—	1	2	2	2	3	—
—	—	—	1	—	9	11	10	11	—
—	—	—	1	3	2	1	3	4	—
—	—	4	4	11	41	87	45	102	—

VI. Luettelo

vuoden 1898 kuluessa perustetuista teollisuuslaitoksista, joista asianomaisten kuvernöörien kautta ilmoituksia on annettu Teollisuushallitukselle.

Lääni.	Kaupunki tahi kihlakunta.	Pitäjä ja kylä.	Laitoksen laatu.	Omistajan tahi liikkeen nimi.
Uudenmaan	Helsinki.	—	Kivenhakuuverst.	Jakob Ketelä y. m.
	"	—	Muurisaventehdas.	Edv. Almqvist.
	"	—	"	Julius Tallberg.
	"	—	Kirjansitoma ja pahvitiödentehd.	Helsingfors Centraltryckeri och bokb. A.bolag.
	"	—	Puuseppätehdas.	Helsingin Puuseppätehdas Osake Yhtiö.
	"	—	Tynnyrint. verst.	M. D. Krook.
	"	—	Kylttitehdas.	J. Jonsson.
	"	—	Höyrymylly.	A. Piräjeff.
	"	—	Virv.-juomatehd.	H. Bergroth.
	"	Hanko.	—	"
Turun ja Porin.	Turku.	—	Harja- ja pensselitehdas.	Åström & C:o.
	Loimaan kihlak.	Huittinen, Äetsä.	Villakehruu ja kutomalaitos.	H. A. Printz y. m.
	Turku.	—	Puuseppätehdas.	G. W. Laude.
	"	—	Etikkatehdas.	A. Schalien.
	"	—	Virv.-juomatehd.	J. Holmroos.
	"	—	"	A. R. Karsten.
	"	—	"	J. E. Kavander.
Loimaan kihlak.	Kokemäki, Päipohja.	"	O. Turtonen.	
Piikkiön kihlak.	Kaarina, Nummis.	Öljytakkitehdas.	P. A. Birkman.	
Turku.	—	"	A. Carlsson.	
Hämeen.	Pirkkalan kihlak.	Ylöjärvi.	Tiilitehd. ja saha.	J. Rikala & C:o.
	" "	Vesilahli, Vakkola.	"	K. Ylisisto.
	" "	Kangasala, Luukkola.	"	O. Elomaa.
	Tampere.	—	Sementtivalimo.	R. Helander.
	Pirkkalan kihlak.	Messukylä.	Kattohuopatehd.	P. Molin y. m.
	Tammelan kihlak.	Tammela, Rekola.	Höyrysaha.	J. K. Mäkelä.
	" "	Somero, Rautela.	"	V. Knaapi.
	" "	Urkala, Hongola.	"	J. W. Furuhjelm.
	" "	Sääksmäki, Lahinen.	"	H. Norman.
	Pirkkalan kihlak.	Kangasala, Liuksiala.	"	A. Meurman.
	" "	" Vääksey.	"	K. Wikstrand.
	Tampere.	—	Puunjalostustehd.	E. A. Nieminen.
	Tammelan kihlak.	Akaan, Laukeela.	Olutpanimo.	G. Boesl.
Tampere.	—	Kivennäisvesitehdas.	Aug. Johansson.	

Lääni.	Kaupunki tahi kihlakunta.	Pitäjä ja kylä.	Laitoksen laatu.	Omistajan tahi liikkeen nimi.
Hämeen.	Tampere.	—	Kivennäisvesitehdas.	Osakeyhtiö Pyynikki.
	Hollolan kihlak.	Lahti.	"	O. E. Majander.
Wiipurin.	Rannan kihlak.	Wiipurin pitävä.	Tiilitehdas.	E. Granlund.
	" "	" "	"	Rautio & C:o.
	" "	" Ykspää.	"	Carl Rothe & C:o.
	Käkisalmi.	Hiitola.	"	Riihonen & C:o.
	Sortavala.	Sortavala.	Puuhio ja paperitehdas.	Niemiskosken Osake Y.
	"	"	Puuvillatehdas.	Oskar Alopæus.
	Rannan kihlak.	Viipuri, Sorvali.	Korkkitehdas.	M. Kruse.
	" "	" "	"	Wasili Naumoff.
	Kotka.	—	Höyrymylly.	F. A. Collin.
	Äyräpään kihlak.	Kivennapa, Terijoki.	Olutpanimo.	Terijoen Olutpanimo O.Y.
	Lapeenranta.	—	Virv.-juomatehd.	W. Grönlund.
Äyräpään kihlak.	Kivennapa, Raivola.	"	G. M. Frey.	
Salmen kihlak.	Salmi, Tulemajoki.	"	A. R. Neschke.	
Viipuri.	—	Tupakkatehdas.	Wiborgs Tobaksfabriks A.-B.	
"	—	"	Luka Stergidi.	
"	—	Hattutehdas.	J. E. Lönnroth.	
Kuopion.	Liperin kihlak.	Kontiolahti.	Lasitehdas.	Rokkala glasindustri A.-B.
	Joensuu.	—	Tupakkatehdas.	A. Nygren.
	Kuopio.	—	Virv.-juomatehd.	A. Snellman.
Mikkelin.	Rantasalmen kihl.	Enokoski.	Höyrysaha.	A. E. Nyman.
	Mikkeli.	—	Virv.-juomatehd.	K. Leipuri.
Waasan.	Kuortaneen kihl.	Keuruu, Seppälä.	Tiilitehdas.	A. E. Serlachius.
	Nikolainkaupunki.	—	Asfalttitehdas.	Wasa Asphalt och Cement A.-B.
	Ilmolan kihlak.	Närpiö, Näsby.	Karvuuverstas.	E. Karlsson.
	Laukkaan kihlak.	Saarijärvi, Mannila.	Höyrysaha.	A. Mannila.
	" "	Petäjavesi, Kintaus.	"	J. Wikman.
	Kuortaneen kihl.	Keuruu, Mänttä.	"	G. A. Serlachius.
	" "	Ätsäri, Ostola.	"	Johansson & C:o.
	Pietarsaaren kihl.	Kruunukylä, Öfverböto.	"	Kronoby såg och Hyfleribolag.
	Korsholman kihl.	Laihela, Kirkonkylä.	"	J. Nyysti.
	" "	" Torstila.	"	S. F. Sundholm.
	" "	Jurva.	"	Kankas & C:o.
	" "	"	"	A. W. Simola.
	Ilmolan kihlak.	Närpiö, Vesteryttermark.	"	Åbro Ångsågs bolag.
" "	Teuva, Perälä.	"	Seppälä sahayhtiö.	
" "	Peräseinäjoki, Viitala.	Saha ja mylly.	Salomon Saarinen.	
" "	Karijoki, Öfverby.	Höyrysaha.	J. N. Skogslund.	

Lääni.	Kaupunki tahi kihlakunta.	Pitäjä ja kylä.	Laitoksen laatu.	Omistajan tahi liikkeen nimi.
Waasan.	Lapuan.	Jepua, Öfverjeppo.	Tynnyrinsitomo.	E. Lönnqvist.
	Uusikaarlepyy.	—	Karamellitehdas.	A. Herler.
	Kuortaneen kihl. Nikolainkaupunki.	Keuruu, Kirkonkylä.	Virv.-juomatehd. Kirjapaino.	John Huovinen. C. A. Heintze.
Oulun.	Kajaani.	—	Kivihiom.	Herman Renfors.
	"	—	Höyrysaha.	J. W. Snellman G:son.

VII. Teollisuuslaitosten v. 1898 Suomessa käyttämien höyrykoneitten lukumäärä ja niiden hevosvoimainen vahvuus, ryhmitettyinä läänittäin.

	Uudenmaan läänissä.		Turun ja Porin läänissä.		Hämeen läänissä.		Wiipurin läänissä.		Mikkelin läänissä.		Kuopion läänissä.		Waasan läänissä.		Oulun läänissä.		Yhteensä.	
	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.
Kaupungeissa ja kaupaloissa	96	2,370	60	1,773	47	2,354	36	1,065	8	135	10	236	35	2,122	23	623	315	10,678
Maaseuduilla	66	1,672	85	1,625	124	4,615	75	2,697	22	402	19	462	90	1,919	21	572	502	13,964
Yhteensä	162	4,042	145	3,398	171	6,969	111	3,762	30	537	29	698	125	4,041	44	1,195	817	24,642

VIII. Teollisuuslaitosten v. 1898 Suomessa käyttämien höyrykoneitten lukumäärä ja niiden hevosvoimainen vahvuus, ryhmitettyinä eri teollisuuksille.

	Yhteensä.		Muuta teollisuutta.		Kirja- ja kivipainoja.		Tupakkatehtaita.		Olut- ja portteripanimoita, viinapolttimoita ja väkiviinätehtaita.		Sokeritehtaita.		Jauhomyllyjä.		Sahalaitoksia, punseppä ja lankarullateht. sekä tynnyrintekijänverstaaita.		Puuhiomaita, seluloosa-, paperi- ja tapetitehtaita.		Villa-, pumppu- ja jima-teollisuuslaitoksia.		Nahkatehtaita.		Tulitikkutehtaita.		Porsilini-, fajanssi- ja kaakelitehtaita.		Tiihtitehtaita.	
	Luku.	Hv.	Luku.	Hv.	Luku.	Hv.	Luku.	Hv.	Luku.	Hv.	Luku.	Hv.	Luku.	Hv.	Luku.	Hv.	Luku.	Hv.	Luku.	Hv.	Luku.	Hv.	Luku.	Hv.	Luku.	Hv.	Luku.	Hv.
Kaupungeissa ja kauppal.	1	8	2	23	3	21	14	181	34	3,350	5	104	65	2,289	17	1,059	23	822	52	704	12	204	16	197	71	1,716	315	10,678
Maaseuduilla	21	420	4	233	5	70	4	60	27	2,520	43	1,962	310	7,689	36	331	—	—	19	255	—	—	—	—	33	424	502	13,964
Yhteensä	22	428	6	256	8	91	18	241	61	5,870	48	2,066	375	9,978	53	1,390	23	822	71	959	12	204	16	197	104	2,140	817	24,642

X. Taulu

osottava ulkomaalaisten ammattilaisten ja työntekijäin lukumäärää maamme kihlakunnissa v. 1898.

Teollisuuslaitokset, joissa mainitut henkilöt ovat olleet työssä.	Helsingin.	Pernajan.	Lohjan.	Raaseporin.	Halkon.	Maskun.	Piikkion.	Vimmon.	Avenanmaan.	Uvijan.	Hauhon.	Pirkkalan.	Tammelan.	Kymin.	Lappveden.	Rannan.	Jääskén.	Kurkijoen.	Salmen.	Sortavalan.	Rantasalmen.	Kuopion.	Liperin.	Imolan.	Korsholman.	Lapuan.	Kuortaneen.	Laukkaan.	Kemni.	Yhteensä.	
Kalkkipolttimossa					1			2												3										5	
Tiilitehtaassa	2		6					1																						25	
Kaakeli- ja fajanssitehtaassa	36																													59	
Lasitehtaassa			4		20								26	38						50		4	23		35					244	
Kimröökitehtaassa					1																									1	
Tulitikkutehtaassa						2																								2	
Karvuuverstaassa																												1		1	
Villateollisuuslaitoksessa						5				1	2															4				12	
Pumpuliteollisuuslaitoksessa													8																	8	
Puuhiomossa		1										1		1	1						1									5	
Selluloosatehtaassa															3															3	
Asfalttitehtaassa						1																								1	
Paperitehtaassa											1	4															3			14	
Sahalaitoksessa		1	2	3	3		4		3	1	2		1	5	1					43				4	2		1	4		80	
Lankarullatehtaassa															8								2							10	
Karamellitehtaassa							1																							1	
Olutpanimossa	1	1			1																					5				8	
Paloviinapolttimossa	2																													2	
Tupakkatehtaassa																22														22	
Huopajalkinetehtaassa																		3												3	
Yhteensä	41	3	12	3	25	8	5	3	3	2	5	5	35	44	16	107	1	3	93	4	4	2	23	4	42	4	4	1	3	5	506

XI. Lyhyt kertomus

sellaisista teollisuuslaitoksissa Suomessa vuoden 1898 kuluessa tapahtuneista tapaturmista, joista tieto on annettu Teollisuushallitukselle.

Teollisuuslaitos.	T a p a t u r m a n l a a t u .
Kivenhakuuaitos. Sam.	1 tapaturma, jossa erään työmiehen sormi musertui.
Sam.	1 tapaturma: erään työm. o. käden pikkusormi likistyi (10 sairasp.); eräs työm. sai kivensirpaleita molempiin silmiinsä (24 sairasp.).
Sam.	1 tapaturma: eräs työm. loukkasi pikkusormensa (52 sairasp.).
Kalkkipolttimo.	2 tapaturmaa (yhteensä 25 sairasp.).
Tiiliruukki.	1 tapaturma, jossa eräs työm. loukkasi v. polvensa.
Sam.	1 pienehl. tapaturma.
Sam.	1 pienehl. tapaturma ilman haittaa tulevaisuudessa.
Sam.	1 tapaturma, jossa eräs työm. loukkasi v. polvensa.
Kaakeli & Porsliinitehdas.	3 tapaturmaa, joista 2 ilman vahingollisia seurauksia; kolmas oli syynä o. käden peukalon poikkisahaamiseen (yht. 84 sairasp.).
Sam.	1 tapaturma (10 sairasp.).
Sementtivalimo.	2 pienehl. tapaturmaa (26 sairasp.).
Sam.	2 pienehl. tapaturmaa.
Lasitehdas.	1 työm. sattui polttamaan itseänsä (16 sairasp.).
Sam.	1 tapaturma, jossa eräs työm. leikkasi kätensä (21 sairasp.).
Sam.	5 tapaturmaa ohimenevällä ruumiinvammalla.
Kynttilätehdas.	1 tapaturma (8 sairasp.).
Saippua & Glyseriinitehd.	4 tapaturmaa (30 sairasp.).
Sam.	1 tapaturma, jossa eräs työm. menetti v. peukalonsa ensimm. nive- leen.
Kuivatislauslaitos.	2 tapaturmaa: eräs työm. sai palohaavoja kasvoihinsa; erään työm. o. käden etusormi musertui.
Asfalttitehdas.	1 tapaturma (9 sairasp.).
Turvepekkutehdas.	1 pienehl. tapaturma.
Luujauhotehdas.	1 tapaturma, jossa erään työm. sormi musertui.
Sam.	1 tapaturma (38 sairasp.).
Nahkatehdas.	12 tapaturmaa ohimenevällä vammalla (204 sairasp.).
Nahkuriverstas.	1 tapaturma: eräs työm. sai palohaavoja (42 sairasp.).
Sam.	1 tapaturma (35 sairasp.).
Satulasepänerstas.	1 vähäpätöinen tapaturma.
Villateollisuuslaitos.	1 tapaturma, jossa eräs työm. menetti sormenpään.
Sam.	4 tapaturmaa: erään kutojattaren v. käden pikkusormen pää poisleik- kautui; käynnissä olevaa kutomakonetta puhdistettaessa haa- voittui erään kutojattaren o. käden keskisormi; höyrypanna korjattaessa löi liikkuva parru erästä seppää, josta seurasi suo- nenvenähdys v. raajassa; erään pörhistäjän käsi sattui varomat- tomuudesta pörhistyskoneen hammasrattaiden väliin, jolloin v. käsivarsi musertui olkapäätä myöten.
Sam.	2 tapaturmaa: eräs työm. menetti toisen käsivartensa; erään työm. toinen rannenivel likistyi.
Sam.	1 tapaturma, jossa erään työm. käsi joutui kahden hammasrattaan väliin.

Teollisuuslaitos.	T a p a t u r m a n l a a t u .
Pumpuliteollisuuslaitos. Sam. Sam.	223 tapaturmaa, joista 141 minkään työhönkykenemättömyyden seurauksetta, jotavastoin 82 vaati yhteensä 1,931 parantamispäivää ja seurauksena oli 12 henkilön työhönkykenemättömyys. eräs työm. menetti keskisormensa. 11 tapaturmaa, yht. 328 sairasp.
Pellavateollisuuslaitos.	11 tapaturmaa: eräs työm. loukkasi o. kätensä (56 sairasp.); erään työm. sormenpää likistyi (63 sairasp.); erään työnaisen sormenpää joutui hammasrattaiden väliin (32 sairasp.); erään työnaisen käsi joutui hammasrattaiden väliin, yksi sormi katkesi (199 sairasp.); erään työm. käsi joutui telojen väliin (38 sairasp.); erään työm. käsi haavoittui (24 sairasp.); erään toisen työm. sam. sam. (24 sairasp.); eräs työm. loukkasi o. kätensä sormen, joka poisleikattiin (75 sairasp.); eräs työnainen loukkasi silmänsä, silmä sokeaksi (99 sairasp.); eräs työm. loukkasi kätensä (40 sairasp.); eräs työnainen loukkasi kasvonsa (17 sairasp.).
Puuhiomo. Sam.	3 tapaturmaa ohimenevällä vammalla. 6 tapaturmaa: erään työm. o. käden keskisormi likistyi; erääseen työm. sattui alasputoava puu; eräs työm. putosi telineiltä; erään työm. v. käden keskisormi likistyi; erään työm. raaja katkesi; eräs työm. loukkasi v. kätensä keskisormen.
Sam. Sam.	2 tapaturmaa. 14 tapaturmaa, joista 13 on ollut pienenl. ruhje- ja haavavammoja; neljästoista, eräs työm. hukkui.
Sam. Sam.	1 pienenl. tapaturmaa. 6 pienenl. tapaturmaa.
Selluloosatehdas. Sam.	5 tapaturmaa: erään työm. v. käden pikkusormi likistyi; erään työm. o. käden keskisormen pää musertui; eräs työm. loukkasi selkensä; erään työm. o. käden keski- ja nimetön sormi haavoittui; eräs työm. loukkasi v. jalkansa. 2 tapaturmaa: eräs työm. putosi telineiltä (12 sairasp.); eräs työm. sai palohaavoja kasvohinsa ja silmiinsä (11 sairasp.).
Paperitehdas. Sam. Sam. Sam.	9 tapaturmaa ohimenevällä vammalla. 18 tapaturmaa. eräs työm. loukkasi jalkansa pudotessaan telineiltä (30 sairasp.). 9 tapaturmaa: eräs työm. loukkasi 3 sormensa (18 sairasp.); erään työm. v. käsivarsi likistyi (20 sairasp.); 2 työm. poltti kätensä (46 sairasp.); eräs työm. menetti pikkusormen pään (39 sairasp.); 4 työm. putosi väliaikaista patoa tehtäessä virran pääuomaan ja hukkui.
Tapettitehdas. Sahalaitos.	2 tapaturmaa. 1 tapaturma: eräs työm. taittoi o. jalkansa (26 sairasp.). eräs työm. nyrjäytti v. käsivartensa (37 sairasp.).
Sam. Sam. Sam. Sam. Sam. Sam. Sam. Sam. Sam. Sam.	14 tapaturmaa, joissa on tapahtunut suurempia tai pienempiä vahinkoja. 4 tapaturmaa, työhönkykenemättömyys seurauksena. eräs työm. luiskahti ja loukkasi selkensä. 2 pienenl. tapaturmaa. 4 tapaturmaa (134 sairasp.). eräs työm. luiskahti ja loukkasi o. käsivartensa olan kohdalta. 3 tapaturmaa. erään työm. v. käden keskisormi musertui. 2 tapaturmaa: toista seurasi kuolema, toista työhönkykenemättömyys.

Teollisuuslaitos.	T a p a t u r m a n l a a t u .
Sahalaitos.	muutamia vähäpätöisiä tapaturmia.
Sam.	eräs työm. taittoi kätensä.
Sam.	3 pienehl. tapaturmaa.
Sam.	4 tapaturmaa ohimenevällä vammalla.
Sam.	1 tapaturma, osittain ohimenevä ruumiinvamma seurauksena.
Sam.	1 tapaturma.
Sam.	erään työm. sormi kangistui.
Sam.	eräs työm. loukkasi v. jalkansa kantapäähän.
Sam.	1 tapaturma.
Sam.	14 tapaturmaa: erään työm. v. kädestä poisleikkaantui 2 sormea (108 sairasp.); eräs työm. sai silmänsä sahajauhoja; erään työm. käsi likistyi käännepyödyän ja radan väliin (23 sairasp.); eräs työm. loukkasi v. raajansa laatspenkin yli astuessaan (18 sairasp.); eräs työm. loukkasi o. silmänsä (16 sairasp.); eräs työm., joka luvatta oli sahan käynnissä ollessa päälleasettanut leikkauslaitoksen remmin rimalla, joka löi häntä rintaan, kuoli; erään työm. päähän sattui lauta (27 sairasp.); eräs työm. nyrjäytti o. jalkansa (13 sairasp.); eräs työm. sai haavoja ylähuuleensa; eräs työm. loukkasi 2 v. käden sormea (49 sairasp.); eräs työm. nyrjäytti o. käsivartensa (62 sairasp.); eräs työm. loukkasi 2 v. käden sormea (42 sairasp.); eräs työm. nyrjäytti o. jalkansa (8 sairasp.).
Sam.	7 tapaturmaa: erään työm. v. käden peukalo haavoittui; eräs työm. poikkisahasi o. kätensä peukalon päähän (12 sairasp.); erään työm. keskisormi likistyi (14 sairasp.); eräs työm. loukkasi v. kätensä pikku- ja nimettömän sormen (54 sairasp.); erään työm. v. käden pikkusormi katkesi (sormi käyttämätön, 57 sairasp.); eräs työm. loukkasi v. polvensa (54 sairasp.); erästä työm. loukkasi putoavat lankut (18 sairasp.).
Sam.	5 tapaturmaa: erään työm. jalka likistyi; eräs työm. loukkasi sormensa; erään työm. jalka likistyi; eräs työm. loukkasi 2 v. kätensä sormea (sormet kankeat ja tunnottomat); eräs työm. loukkasi v. kätensä 2 keskisormea (sormien ensi niveleet taipumattomat).
Sam.	1 tapaturma: eräs työm. menetti 3 sormea.
Sam.	3 pienehl. tapaturmaa (3—10 sairasp.).
Sam.	1 pienehl. tapaturma.
Sam.	pari pienehl. tapaturmaa.
Sam.	5 tapaturmaa ohimenevällä vammalla.
Sam.	1 tapaturma, jota seurasi silmänräpäyksellinen kuolema.
Sam.	4 tapaturmaa ohimenevällä vammalla.
Sam.	5 tapaturmaa: yhdessä o. käsivarren menetys; muut vähemmänlaatuisia.
Sam.	2 tapaturmaa: eräs työm. loukkasi sormensa, toinen jalkansa.
Sam.	19 pienehl. tapaturmaa.
Sam.	1 pienehl. tapaturma.
Sam.	2 tapaturmaa: yksi pienehl. työhönkykenemättömyydellä.
Sam.	erään työm. o. olkaluu loukkaantui (30 sairasp.).
Sam.	1 tapaturma, jota seurasi kuolema.
Sam.	4 tapaturmaa.
Sam.	1 tapaturma, kuolema seurauksena.
Sam.	erään työm. käsivarsi katkesi.
Sam.	4 tapaturmaa: eräs työm. iski polveensa (21 sairasp.); eräs työm. loukkasi o. kätensä; eräs työm. taittoi v. kätensä; eräs työm. nyrjäytti v. jalkansa (21 sairasp.).

Teollisuuslaitos.	T a p a t u r m a n l a a t u .
Sahalaitos.	eräs työm. menetti yhden sormenniveleen.
Sam.	4 tapaturmaa: eräs työm. loukkasi käsivartensa, joka oli poisleikatava; eräältä työm. poisleikkautui v. etusormi (30 sairasp.); eräs työm. loukkasi v. kätensä (5 sairasp.); erään työm. v. keskisormi poisleikkautui (7 sairasp.).
Sam.	6 tapaturmaa: yhtä seurasi kuolema, muut ohimenevää laatua.
Sam.	5 tapaturmaa.
Sam.	eräs työm. menetti yhden sormen.
Sam.	7 tapaturmaa, joista 1:ä seurasi kuolema.
Sam.	2 tapaturmaa, joissa eräs työm. menetti v. käden pikkusormen, toinen o. käden peukalon.
Sam.	2 tapaturmaa.
Sam.	2 pienu. tapaturmaa.
Sam.	2 pienu. tapaturmaa.
Sam.	2 tapaturmaa ohimenevällä ruumiinvammalla.
Sam.	11 tapaturmaa, joista 9 ohimenevää laatua, 2:a seurasi työhönkyenemättömyys.
Sam.	3 pienu. tapaturmaa.
Sam.	4 tapaturmaa: eräältä työm. poissahautui 3 sormeaa; muut 3 vähemmänlaatuista.
Sam.	eräs työm. sai haavan polveensa (47 sairasp.).
Puuviilitehdas.	eräs työm. loukkasi yhden sormensa.
Punjalostustehtas.	eräs työm. loukkasi 4 v. kätensä sormeaa.
Sam.	6 tapaturmaa ilman vaikeata seurausta.
Sam.	11 tapaturmaa, joista yhtä seurasi kuolema.
Höyrypuusepänverstas.	4 pienu. tapaturmaa.
Lankarullatehtas.	1 tapaturma, josta vioittunut sai <i>Am.</i> 230: 90.
Sam.	4 tapaturmaa, korkeintaan 16 sairasp.
Sam.	1 tapaturma.
Rakennusliike.	7 tapaturmaa: eräs työm. menetti toisen silmänsä; muut vähemmänlaatuista.
Sam.	eräs työm. menetti toisen silmänsä.
Sam.	1 tapaturma, 18 sairasp.
Sam.	1 tapaturma.
Sam.	2 tapaturmaa.
Maalari.	1 tapaturma.
Myllyliike.	1 tapaturma, jota seurasi kuolema.
Sokuritehtas.	19 tapaturmaa suuremmilla tai pienemmillä vammoilla, yht. 538 sairasp.
Höyryleipomo.	erään työm. sormi likistyi.
Olutpanimo.	8 tapaturmaa, yhteensä 254 sairasp.
Sam.	5 pienu. tapaturmaa.
Sam.	2 tapaturmaa: toista seurasi kuolema, toista ohimenevä ruumiinvamma.
Panimo.	6 pienu. tapaturmaa.
Sam.	eräs työm. loukkasi silmänsä (12 sairasp.).
Sam.	1 pienu. tapaturma.
Sam.	1 tapaturma (22 sairasp.).
Sam.	2 tapaturmaa (14 sairasp.).
Sam.	1 tapaturma, kuolema seurauksena.
Sam.	1 tapaturma sisällisellä verenvuodolla, kuolema.
Sam.	6 pienu. tapaturmaa.
Sam.	1 tapaturma: eräs työm. kuoli häkään.

Teollisuuslaitos.	T a p a t u r m a n l a a t u .
Väkiviinätehdas. Sam. Hiivatehdas. Etikkätehdas. Kivennäisvesitehdas. Virvoitusjuomatehdas. Kirjapaino. Sam. Sam	2 pienehl. vammaa jalkaan ja käteen. 1 tapaturma, jossa yksi sormi murskaantui. erään työnaisen o. käsivarsi katkesi (74 sairasp.). 1 tapaturma: luunmurto (75 sairasp.). 3 pienehl. tapaturmaa. 5 tapaturmaa. eräs työm. menetti yhden o. käden keskisormen niveleen. 1 pienehl. tapaturma. eräs työm. loukkasi jalkansa.

XII. Lyhyt kertomus

apukassoista y. m., joita löytyi eri teollisuuslaitoksissa v. 1898.

Teollisuuslaitos.	Kassan tahi hyväntekeväisyyslaitoksen laatu.	Työm. luku teollisuuslaitoksissa, joilla on sairaus- tahi apukassa.
Osakeyhtiö Granit, Hanko. K. V. Bergmanin kivenhakuutehdas, Helsinki.	Sairas- ja hautausapukassa. Suurin osa työntekijöistä osallisia Hels. yl. sairaus- ja hautausapukassassa; sitäpaitsi löytyy sairaus- ja apurahasto, josta annetaan puoli päiväpalkkaa sairauden ensimm. kahtena viikkona 4:nnestä sairauspäivästä lukien.	220 35
Ruoholahden kaakelitehdas, Helsinki.	Työväestö saa vapaan lääkärinhoidon.	60
Arabian porsiinitehd., Helsingin pit.	Sairas- ja hautausapukassa.	371
Skinnarvikin lasitehd., Kemiö. Nuutajärven lasitehd., Urjala.	Sairaskassa. Sairaskassa, jonka säästö nousi <i>Smc</i> 10,986: 84 ja jaettiin siten että <i>Smc</i> 3,000 pantiin vararahastoksi „Sairas- ja hautausapukassalle“, ja jäännöksestä <i>Smc</i> 7,986: 84 muodostettiin perusrahoitus tulevalle „Eläke- ja vakuutuslaskalle“. Lainakirjasto ja lukusali löytyy. Kork. kansakoulu ja pikkulastenkoulu on tehtaalla; edell. nauttii valtioapua.	70 111
Karhulan lasitehdas, Kymi. Rokkalan lasitehdas, Johannesen pit.	Sairas- ja hautauskassa. Lääkärinhoitokassa.	196
Pitkärannan lasitehdas y. m. laitoksia, Impilahti.	Sairaskassa, yhteinen kaikille laitoksille (siihen luett. vaski- ja tinalaitos).	
Nevskin kynttilätehdas, Wii-puri.	Sairaskassa.	28
Vaasan saippuatehdas. Helsingin Asfalttitehdas.	Sairas- ja apukassa. Työntekijät ovat osallisia Hels. yl. sairaus- ja hautausapukassassa.	41
Helsingin kaasutehdas.	Sairaskassa, yhteinen kaasutehtaalle ja sen konepajalle.	
Porin tulitikkutehdas. Tampereen tulitikkutehdas.	Sairaskassa. Apukassa.	
Äströmin Veljesten nahkatehdas, Oulu.	Sairas- ja hautausapukassa, johon työväestö maksaa 1 %:in palkastaan; työväestöllä on vapaa lääkärinhoito.	256
Antskogin verkatehdas, Pohjan pit.	Sairas- ja hautausapukassa.	
Littoisten verkatehdas, Lieto.	Apukassa työhönkykenemättömille ja vanhuksille, perust. 1889, pääoma <i>Smc</i> 30,238: 38. Sairas- ja hautausapukassa, perust. 1873, pääoma <i>Smc</i> 9,156: 37.	233
Karlsmarkin verkatehdas, Ulvila.	Sairas- ja hautausapukassa, pääoma <i>Smc</i> 6,197: —.	73
		1,694

Teollisuuslaitos.	Kassan tahi hyväntekeväisyyslaitoksen laatu.	Työm. luku teollisuuslaitoksissa, joilla on sairaus- tahi apukassa.
Tampereen verkatehdas.	Sairasapukassa <i>Smc</i> 46,728: 92 pääomalla, josta annetaan sairaspua aina $\frac{3}{4}$ työansiota sekä hautausapua ja apua kykenemättömille leskille ja työmiesvainajien alaikäisille lapsille. Yhtiö ylläpitää vanhuskotia, antaa vapaan lääkärin hoidon ja lääkkeet sekä suorittaa työntekijäin tapaturmavakuutusmaksut.	1,694
Kosken verkatehdas.	Sairaskassa.	388
Siikakosken villakehruutehd.	Vuoden kuluessa perustettu sairaus- ja hautausapukassa.	38
John Barker & Kumpp. seur. pumpuliteollisuuslaitos Turussa.	Apukassa perustettu 1895. Pääoma <i>Smc</i> 20,000. Työväestö saa vapaan lääkärin hoidon ja lääkkeet.	231
Forssan pumpuliteollisuuslaitos.	Sairaskassa, pääoma <i>Smc</i> 193,962: 61. Yhtiö antaa vapaan lääkärin hoidon ja lääkkeet sekä pitää sairastaloa 12 sängyllä.	1,614
Finlayson & Kumpp. pumpuliteollisuuslaitos Tampereella.	Sairas- ja eläkekassan säästö Jouluk. 31 p. 1898 Sommerin rahasto siitä vähennettyä <i>Smc</i> 169,229: 91. Sommerin rahasto <i>Smc</i> 5,075: —. Vesterbergin rahasto <i>Smc</i> 40,712: 94. Tapaturmarahasto <i>Smc</i> 35,433: 50. Yht. <i>Smc</i> 250,444: 35. Vuoden kuluessa maksettu eläkkeitä 23 miehelle, 70 naiselle, 57 leskelle ja 52 lapselle <i>Smc</i> 20,183: 50, sairaspua 74 miehelle ja 233 naiselle, 8,680 sairasp. <i>Smc</i> 5,977: —, korvausta tapaturmasta 68 miehelle ja 24 naiselle <i>Smc</i> 2,726: —, hautausapua 9 miehelle ja 11 naiselle <i>Smc</i> 371: —.	2,750
Vaasan pumpuliteoll.-laitos.	Sairaskassan säästö <i>Smc</i> 35,390: 29. Eläkekassaa varten löytyy pohjarahasto <i>Smc</i> 16,000: —.	1,132
Tampereen pellava- ja rauta-teollisuuslaitos.	Apukassa yhteinen pellavatehtaalle, sahalle ja puuhiomolle <i>Smc</i> 170,804: 20 pääomalla.	1,541
Verlan puuhiomo, Jaala.	Sairas- ja apukassa sekä eläkerahasto, <i>Smc</i> 23,000: —.	57
Myllykosken puuhiomo, Sippola.	Sairaskassa.	82
Inkeröisten puuhiomo, Sippola.	Apukassa <i>Smc</i> 45,934: —.	339
Karhulan puuhiomo, Kymi.	Sairaskassa.	
Kannuskosken puuhiomo, Valkeala.	Sairaskassa, lainakirjasto ja koulu alaikäisille lapsille.	52
Enson puuhiomo, Jääski.	Sairas- ja hautausapukassa <i>Smc</i> 1,497: 73 säästöllä.	366
Jämsänkosken selluloosatehd.	Apu- ja sairaskassa, jonka varat on talletettu postisäästöpankissa.	137
Mäntän paperitehd., Keuruu.	Sairas- ja hautausapukassa <i>Smc</i> 9,988: 21.	270
Kyröskosken paperitehdas, Hämeenkyrö.	Sairas- ja hautausapukassa.	
Frenckell & Pojan paperitehd., Tampere.	Apukassa <i>Smc</i> 34,863: 32.	336
		11,027

Teollisuuslaitos.	Kassan tahi hyväntekeväisyyslaitoksen laatu.	Työm. luku teollisuuslaitoksissa, joilla on sairaus- tahi apukassa.
Valkiakosken paperitehdas, Sääksmäki.	Sairas- ja apukassa.	11,027 267
Nokian paperitehd., Pirkkala.	Sairaskassa, jonka pohjarahasto Tammik. 1 p. 1898 nousi <i>Smc</i> 7,340: 43 ja apukassa <i>Smc</i> 25,682: 85. kykenemättömyyskassa <i>Smc</i> 14,213: 69 ja säästöpankki. Yksityisen lahjoituksen kautta perustettiin v. 1890 Idestamin eläkerahasto niminen rahasto, joka Tammik. 1 p. 1898 oli <i>Smc</i> 17,202: 41.	224 789
Kymin paperitehd., Valkeala.	Sairaskassa <i>Smc</i> 69,785: 73 pääomalla.	
Kankaan paperitehdas, Jyväskylä.	Sairas- ja eläkekassa, työväestön perustama ja ylläpitämä.	
Tampereen kattohuopatehd.	Eläke- ja apukassa vanhoille <i>Smc</i> 7,010: 99. Työväestö saa vapaan lääkärinhoidon ja lääkkeet.	143
Porvoon höyrysaha.	Mitään sairaus- ja hautausapukassoja ei löydy, mutta on omistaja itse mahdollisessa tapauksessa antanut apua.	400
Forsbyn saha, Pernaja.	Sairaskassa.	118
Kyrkstadin höyrysaha, Lohja.	Sam.	
Vanha ja Seikun höyrysahat Porin lähellä.	Vanhan sahan sairaus- ja hautausapuk. <i>Smc</i> 8,600. Seikun " " " " " 13,300. R. Rosengrenin Seikun sahan lahj.-rahasto <i>Smc</i> 4,000. C. & V. Rosenlewin " " " " " 34,000.	807
Reposaaren höyrysaha, Pori.	Sairas- ja hautausapukassa, <i>Smc</i> 17,367: 38.	404
Pihlavan höyrysaha, Ulvila.	Työväestö saa vapaan lääkärinhoidon ja lääkkeet.	
Kyrön höyrysaha, Kaarina.	Sairaskassa.	
Kotkan höyrysaha.	Sitte Kesäk. löytyy teht. sairaskassa, johon työnt. maksavat 2 % palkastaan, jotavastaan he saavat lääkärinhoitoa ja lääkkeitä sekä apua sairauden sattussa.	72
Hietasen höyrysaha, Kotka.	Sairaskassa.	
W. Gutzeit & Kumpp. höyrysaha, Kotka.	Apukassa, johon vuosittain luovutetaan <i>Smc</i> 1,000. Kaikki työläiset saavat vapaan lääkärinhoidon ja lääkkeet.	365
Hallan höyrysaha, Kotka.	Sairaskassa.	
Karhulan höyrysaha, Kymi.	Sam.	
Sunilan höyrysaha, Kymi.	Sam.	
Tirvan höyrysaha ja kimröökitehdas, Valkeala.	Sairaskassa sitte v. 1894.	
Varkauden sahalaitos, Leppävirta.	Sairasapukassa <i>Smc</i> 1,900: — pääomalla. Vaivaskassa <i>Smc</i> 8,946: —.	262
Taipaleen sahalaitos, Leppävirta.	Sairaskassa.	
Jyväskylän höyrysaha.	Apu- ja eläkekassa.	
Laitakarin höyrysaha, Kemi.	Työläisillä on oma sairaskassa.	420
Karihaaran höyrysaha, Kemi.	Sam. Sam.	
Utran saha.	Sairas- ja eläkekassa.	128
		15,426

Teollisuuslaitos.	Kassan tahi hyväntekeväisyyslaitoksen laatu.	Työm. luku teollisuuslaitoksissa, joilla on sairaus- tahi apukassa.
Ristiniemen höyrysaha.	Sairas- ja hautausapukassa.	15,426
Vehkalahden mylly ja saha.	Sairaskassa.	243
Penttilän ja Karsikon sahat ja myllyt.	Saaneet omistajalta yhteisen sairaskassan.	204
Bonnäsin höyrysaha ja mylly.	Sairas- ja hautausapukassa.	155
Kaupinojan höyrysaha.	Samat edut kuin Tampereen kattoluopatehdas O. Y.	30
Akaan höyrysaha.	Hautaus- ja sairausapukassa.	148
Niemen höyrysaha, Pirkkala.	Apukassa löytyi vuoden alussa, mutta herkesi vuoden lopussa.	165
Hämeenlinnan höyrysaha.	Sairas- ja hautausapukassa.	164
Hietalahden puusepäntehdas, Helsinki.	Sairas-, hautausapu- ja apukassoja perustettu <i>Smc</i> 4,000 pohjarahalla.	
Syväniemen lankarullatehd., Karttula.	Apukassa perustettu 1891.	
Vicander & Larson O. Y. Korkkitehdas.	Sairas- ja hautausapukassa sekä tapaturmakassa.	101
Töölön sokuritehd., Helsinki.	Apukassa <i>Smc</i> 39,827: 25 säästöllä, josta vuoden kul. annettu <i>Smc</i> 1,054: —.	214
Auran sokuritehdas, Turku.	Apukassa.	
Sinebrychoffin olutpanimo, Helsinki.	Apukassa sekä oma sairashuone.	
Sörnäsän osakepanimo, Helsinki.	Apukassa ijäkkäitä työläisiä varten.	42
Yhdistyspanimo Viipurissa.	Sairas- ja hautausapukassa.	
H. Borgström J:in tupakkatehdas, Helsinki.	Sairas- ja hautausapukassa, ylim. apuruokalaitos.	348
C. P. Rettig & Kumpp. tupakkatehdas, Turku.	Sairas- ja hautausapukassa.	
P. U. Strengbergin O. Y. tupakkatehdas, Pietarsaari.	Työväestöllä on sairaus- ja hautausapukassa, johon tehdas on pohjarahastoksi luovuttanut <i>Smc</i> 1,000, juosten 5 % korolla, ja suorittavat työntekijät kassaan 2 % työansioistaan. Sitäpaitsi maksaa tehdas puolet lääkärinhoidosta ja lääkkeistä sekä, ellei osakkaiden sisäänpanot ja rahaston korot riitä, mahdollisesti kaikki maksut. Kassa korvaa yleensä sairaspäivät 4:nneistä aina 150:nteen, mahdoll. kauemminkin, $\frac{3}{4}$ keskimääräisestä työansioista päivää kohti, kumminkin korkeintaan <i>Smc</i> 2: 25, sekä antaa hautausapua 40 kertaa sen määrän, minkä vainaja on päivää kohti saanut sairaspua. Vuoden kuluessa on kassa suorittanut sairaspua 273 osakkaalle eri ajoilta, alkaen 4:stä päivästä aina 210:een päivään, <i>Smc</i> 8,452: 25, sekä hautausapua vuoden kul. kuoll. 7:n jäsenen edestä <i>Smc</i> 424: —. Sitäpaitsi on tehdas tänä vuonna maksanut kaikki menot lääkäristä	
		17,240

Teollisuuslaitos.	Kassan tai hyväntekeväisyylaitoksen laatu.	Työm. luku teollisuuslai- toksissa, joil- la on sairas- tahi apu- kassa.
Hultmanin Panimo O. Y., Tammisaari.	ja lääkkeistä yhteensä <i>Smc</i> 5,250: —. Ijakkäiden työntekijäin eläkerahastoksi on tehdas v. 1897 lah- joittanut <i>Smc</i> 10,000: — sekä tänä vuonna vielä <i>Smc</i> 10,000: — ja tulee sanottu rahasto toistaiseksi juok- semaan 4 % korolla. Työväen-apurahasto on vuoden kuluessa perustettu yhdessä virvoitusjuomatehtaan kanssa.	17,240
		703
		35
		Yhteensä 17,978